

Kontrollutvalget i Gjøvik kommune

Sekretariatet

Gjøvik, 3. oktober 2018.

J.nr./referanse: 18-18/GK/ks

TIL KONTROLLUTVALGET I GJØVIK KOMMUNE

Roar Løken Lunder, leder (H)

Undis Scheslien, nestleder (Sp)

Thomas Longva (V)

Hans Olav Lahlum (Sv)

Jorun A. Lilleeng (Ap)

Kopi sendt:

- Ordfører og rådmann
- Innlandet Revisjon IKS

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Det innkalles herved til møte i kontrollutvalget:

Dato: Torsdag 11. oktober 2018

Tid: Kl. 0830 – ca 1430

Sted: Møterom «Gjøvik», rådhuset/Øvre Torvgate 26

Vedlagt følger saksliste og saksdokumenter.

Eventuelt forfall til møtet bes meddelt snarest til undertegnede på telefon/sms til 995 77 903, eller e-post til kjetil@kontrollutvalget.no

Deltakelse fra andre i møtet:

Innlandet Revisjon IKS deltar i f.m. følgende saker:

- Sak 50 Prosjektplan Gjøvik barnehage: Oppdragsansvarlig revisor Reidun Grefsrud orienterer. Saken er satt opp til behandling kl. 1045.
- Sak 52: Regnskapsrevisjon – revisjonsstrategi 2018. Oppdragsansvarlig revisor Ingebjørg Dybdal orienterer. Saken er satt opp til behandling kl. 1230.
- Sakene 53-56: Daglig leder Bjørg Hagen deltar. Sakene er satt opp til behandling fra kl. 1330.

Med hilsen

For leder i kontrollutvalget

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

Adresse:

Kontrollutvalgstjenester Kjetil Solbrækken
Studievegen 7, 2815 Gjøvik
Tel. 995 77 903, e-post: kjetil@kontrollutvalget.no

KONTROLLUTVALGET I GJØVIK KOMMUNE

SAKSLISTE

FOR MØTE I GJØVIK KOMMUNE

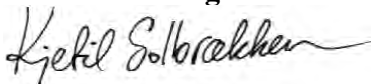
Torsdag 11. oktober 2018 kl. 0830

(Møterom «Gjøvik», Gjøvik rådhus)

SAK NR. 47/2018	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 30.08.2018
SAK NR. 48/2018	KOMMUNEBAROMETERET 2018 – GJØVIK KOMMUNE
SAK NR. 49/2018	EFFEKTIVITET I KOMMUNALE TJENESTER: ANALYSER FOR 2015-2016
SAK NR. 50/2018	PROSJEKTPLAN FORVALTNINGSREVISJON: INVESTERINGSPROSJEKTET GJØVIK BARNEHAGE
SAK NR. 51/2018	SALG AV STOKKE NEDRE – OPPFØLGING AV BESTILLING FRA KOMMUNESTYRET
SAK NR. 52/2018	REGNSKAPSREVISJON: STRATEGI FOR REVISJON AV KOMMUNEREGNSKAPET FOR 2018
SAK NR. 53/2018	TERTIALRAPPORT 2/2018 FRA INNLANDET REVISJON IKS
SAK NR. 54/2018	OPPDRAGSAVTALE MED INNLANDET REVISJON IKS FOR 2019
SAK NR. 55/2018	KONTROLLUTVALGETS BUDSJETT FOR 2019
SAK NR. 56/2018	INNLANDET REVISJON IKS: SAMMENLIGNING AV REVISJONSKOSTNADER (BENCHMARKING) OG UTVIKLING AV SELSKAPET

Gjøvik, 3. oktober 2018.

For utvalgsleder

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

Kopi til orientering:

- Ordfører og rådmann
- Vararepresentantene til kontrollutvalget

SAK NR. 47/2018

Gjøvik kommune

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 30.08.2018

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	11.10.2018	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Møteprotokoll fra møte 30.08.2018

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 30.08.2018 godkjennes.

SAKSOPPLYSNINGER:

Møteprotokoll fra forrige møte i kontrollutvalget legges herved frem til formell godkjenning.

MØTEPROTOKOLL

KONTROLLUTVALGET I GJØVIK KOMMUNE

Torsdag 30. august 2018 holdt kontrollutvalget møte i Gjøvik rådhus fra kl. 0830 – 1400.

Som medlemmer møtte:

Roar Løken Lunder (H), leder
Undis Scheslien (Sp), nestleder
Thomas Longva (V)
Hans Olav Lahlum (Sv)
Jorun A. Lilleeng (Ap)

Følgende medlem hadde meldt forfall: Ingen

Ellers møtte:

Fra administrasjonen: Rådmann Magnus Mathisen, kommunalsjef Administrasjon Marit Lium Dahlborg og økonomisjef Jan Ove Moen (alle møtte under sak 42).

Fra Innlandet Revisjon IKS: Daglig leder Bjørg Hagen (sakene 43 og 44).

Sekretær: Kjetil Solbrækken.

Møteprotokollen er sendt til:

Kommunestyret v/ordfører, kontrollutvalgets medlemmer og varamedlemmer, rådmannen, Innlandet Revisjon IKS, Oppland Arbeiderblad og Gjøviks Blad.

**Utvalgsmøtet ble satt kl. 0830 med Roar Løken Lunder som møteleder.
Innkalling og sakliste ble enstemmig godkjent.**

Til behandling:

SAK NR. 40/2018 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 20.06.2018

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 20.06.2018 godkjennes.
---------------------------	---

SAK NR. 41/2018 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 23.08.2018

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 23.08.2018 godkjennes.
---------------------------	---

**SAK NR. 42/2018 MISLIGHETER OG KORRUPSJON: RISIKOVURDERINGER
OG FOREBYGGING**

Fra behandlingen:

Rådmann Magnus Mathisen, kommunalsjef Administrasjon Marit Lium Dahlborg og økonomisjef Jan Ove Moen orienterte og svarte på spørsmål. Følgende hovedtema ble berørt i gjennomgangen:

- Definisjoner:
 - Straffelovens bestemmelser
 - Definisjon av økonomiske misligheter (kommunen retningslinjer)
- Risikovurderinger i kommunene (Håndbok i antikorrupsjon)
 - Myndighetsutøvelse
 - Tjenesteyting/utforming
 - Utvikling av lokalsamfunnet
 - Eierstyring
 - Demokrati og politiske prosesser
- Sentrale forebyggende og kontrollerende tiltak i Gjøvik kommune
 - Åpen organisasjonskultur
 - Praktisering av meroffentlighet
 - Kompetanseutvikling – nyansatte, ledere
 - Sentrale anskaffelsesprosesser, ajourførte innkjøpsfullmakter
 - Delegeringsreglementer (politisk og administrativt)
 - Økonomireglementet, med fullmakter, attestanter og anvisere (dualisme)
 - Dokumentasjon/sporbarhet
 - Systemer for intern- og ekstern varsling
 - Avviks- og internkontrollsystem
 - Internrevisjon Gjøvik kommune
- Risikoområder – sektorer:
 - Sektor Administrasjon, forvaltning og teknisk drift
 - Sektor Oppvekst
 - Sektor Helse og omsorg
 - Sektor NAV
- Identifisering av nøkkelpersoner i f.m. anvisning av innkjøp (vurdering i 2014 og 2018).
- Rådmannens årlige vurdering og uttalelser til revisor mht. risiko for feil i årsregnskapet som skyldes misligheter.
- Implementering av etiske retningslinjer for ansatte i Gjøvik kommune.

Vedtak, enstemmig:

1. Rådmannens presentasjon av risikovurderinger og forebyggende arbeid, tas til orientering.
2. Med bakgrunn i presentasjonen i møtet har kontrollutvalget inntrykk av at:
 - Rådmannen har et bevisst forhold til risiko for misligheter og korrupsjon og at det er gjennomført risikovurderinger innenfor kjente risikoområder i kommunen.
 - Rådmannen jobber systematisk med implementering av kommunes etiske retningslinjer for å sikre gode etiske holdning blant alle ansatte.
3. Rådmannen oppfordres til å videreføre arbeidet på området gjennom å:
 - Sikre gjennomføring av risikovurderinger innenfor alle tjeneste- og myndighetsområder i

organisasjonen med tanke på risiko for misligheter og korrupsjon.

- Orienter kommunestyret om arbeidet med risikovurderinger og forebygging på området.

Oppfordringen er gitt med bakgrunn i følgende råd for etikkarbeidet i kommunesektoren, utgitt av KS i 2018:

- «Kommunen bør jevnlig kartlegge hvilke prosesser som er mest utsatt for risiko for uetisk atferd og korrupsjon.»
- «Administrasjonssjefen bør jevnlig redegjøre overfor kommunestyret om hvordan internkontroll brukes for å avdekke og hindre uetisk atferd og korrupsjon.»

4. Kontrollutvalget følger opp saken slik:

- Følgende Råd for etikkarbeidet i kommunesektoren drøftes i egen sak (jf. kontrollutvalgets vedtak i sak 35/2018): «I tillegg til varslingsrutiner bør kommunen ha tipsmottak for innbyggere som har mistanke om uetisk atferd og korrupsjon i kommunen.»
- Ordfører inviteres til å orientere om risikovurderinger og korrupsjonsforebygging på politisk nivå.

SAK NR. 43/2018

OPPFØLGING AV BESTILLING FRA KOMMUNESTYRET: INVESTERINGSPROSJEKTET GJØVIK BARNEHAGE

Fra behandlingen:

Kommunestyrets vedtak i møte den 14.06.2018 i sak 68/2018 (sak: Sluttrapport for investeringsprosjektet Gjøvik barnehage) ble lagt frem og drøftet:

1. Sluttregnskapet for GJØVIK BARNEHAGE på kr. 57.300.000.- godkjennes
2. Merforbruket på kr 1.900.000.- dekkes av rådmannens investeringsreserve.
3. Saken oversendes Kontrollutvalget for nærmere vurdering av hvordan saken er fulgt opp.

Vedtak, enstemmig:

1. Kontrollutvalget ber Innlandet Revisjon IKS gjennomføre et forvaltningsrevisjonsprosjekt rettet mot administrasjonens planlegging og oppfølging av investeringsprosjektet Gjøvik barnehage.
2. Prosjektplan for gjennomføring av arbeidet bes fremlagt på neste møte. Med bakgrunn i at bestillingen kommer fra kommunestyret bes det om snarlig gjennomføring av revisjonsprosjektet.

SAK NR. 44/2018**PROSJEKTPLAN: FASTLEGETJENESTEN I GJØVIK KOMMUNE**Fra behandlingen:

Innlandet Revisjon IKS ved Bjørg Hagen deltok under behandlingen av saken.

Vedtak, enstemmig:

Prosjektplan for gjennomføring av undersøkelse rettet mot kommunens ansvar og arbeid knyttet til fastlegetjenesten i Gjøvik kommune, tas til orientering.

SAK NR. 45/2018**BESTILLING AV FORUNDERSØKELSER - FORVALTNINGSREVISJON**Vedtak, enstemmig:

Med bakgrunn i kontrollutvalgets prioriteringer i *Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019* gjennomføres en forundersøkelse, rettet mot følgende områder innenfor **grunnskolen** i Gjøvik kommune:

- **Mobbing/etterlevelse av opplæringslovens § 9A om elevenes skolemiljø**
Følges opp slik: Rådmann/skolesjef inviteres til å presentere regelverket på området, kommunens rutiner og praktiseringen ute på skolene. Det bes også om presentasjon av aktuell statistikk, f.eks.:
 - Resultater fra elevundersøkelsen (kommunen som helhet og hver enkelt skole)
 - Antall klagesaker til Fylkesmannen
- **Tvang og makt i skolen**
Følges opp slik: Rådmann/skolesjef inviteres til å orientere om regelverket på området, kommunens rutiner og rapporterte tilfeller av bruk av tvang overfor elever.
- **Vold mot lærere**
Følges opp slik: Rådmann/skolesjef inviteres til å orientere om lærernes arbeidssituasjon, omfanget av vold mot lærere i Gjøvik-skolen, tiltak, rapporteringsrutiner og antall rapporterte tilfeller.

SAK NR. 46/2018**REFERATSAKER**Følgende saker ble referert:

1. Diverse avisartikler
2. Neste møte: Tidspunkt/saksliste

Vedtak, enstemmig:

Referatsakene tas til orientering.

Gjøvik, 30. august 2018. _____ Roar Løken Lunder leder	RETT UTSKRIFT: Gjøvik, 30. august 2018. _____ Kjetil Solbrækken utvalgssekretær
--	--

NESTE MØTE

Dato:

TORS DAG 11. OKTOBER 2018

Tidspunkt:

KL. 0900

Aktuelle saker:

- *Prosjektplan: Bygging av Gjøvik barnehage (KU-sak 43/18)*
- *Skole – diverse spørsmål (KU-sak 45/18)*
- *Kommunebarometeret 2018*
- *Regnskapsrevisjon: Revisjonsstrategi for 2018*
- *Sammenligning/benchmarking av revisjonskostnader*
- *Kontrollutvalgets budsjett for 2019*
- *Oppdragsavtale med Innlandet Revisjon IKS for 2019*

Saker til oppfølging senere møter (tidspunkt ikke fastsatt):

- *Risikovurderinger og korrupsjonsforebyggende arbeid på politisk nivå (KU-sak 42/18)*
- *Vurdering av felles revisjonsprosjekter i Gjøvikregionen (utsatt sak fra møte 23/8-18)*
- *Oppfølging av råd om etablering av tipsmottak (KU-sak 42/18, jf. KU-sak 35/18)*
- *Digitalisering – orienteringssak (KU-sak 14/18)*
- *Vurdering av forvaltningsrevisjonsprosjekter 2018/2019:*
 - *Skole: Bruk av tvang og makt (KU-sak 71/17)*
 - *PP-tjenesten (KU-sak 50/17, pkt. 4).*
 - *Psykiatri (KU-sak 70/16)*
 - *Målstyring (KU-sak 77/16)*
- *Status økonomisystem og deltakelse i pilotprosjekter Framsikt (KU-sak 66/16)*

Saker 2019:

- *Implementering av ny personopplysningslov (KU-sak 25/18, følges opp senest våren 2019)*
- *Sykefraværsarbeidet i Gjøvik kommune (KU-sak 30/18, i løpet av 1. halvår)*

Årlige saker:

- *Kostratall (Framsikt Analyse evt. Kommunebarometeret).*
- *Internrevisjoner forrige år (KU-sak 18/17)*

- *Kartlegging/oppfølging av eksterne tilsynsrapporter – årlig sak (KU-sak 13/18).*
- *Oppfølging av politiske vedtak – årlig sak (KU-sak 50/17)*

Bestillinger til Innlandet Revisjon IKS:

- *Prosjektplan: Bygging av Gjøvik barnehage (KU-sak 43/18)*
- *Revisjonsprosjekt: Fastlegetjenesten i Gjøvik kommune (KU-sak 44/18)*
- *Foranalyse – Horisont Miljøpark IKS (vedtak i fellesmøte 23/8-18)*

Møteplan 2018:

- Torsdag 18.01.2018 kl. 0830
- Mandag 19.03.2018 kl. 0830 (endret fra onsdag 07.03.2018)
- Torsdag 26.04.2018 kl. 0830
- Onsdag 09.05.2018 kl. 0830
- Onsdag 20.06.2018 kl. 0830 (endret fra torsdag 14.06.2018)
- Torsdag 23.08.2018 kl. 0900 (ekstra møte – fellesmøte kontrollutvalg Gjøvikregionen)
- Torsdag 30.08.2018 kl. 0830
- Torsdag 11.10.2018 kl. 0830
- Torsdag 29.11.2018 kl. 0830

Gjøvik kommune

KOMMUNEBAROMETERET 2018 – GJØVIK

Sluttbehandles i: Kontrollutvalget			
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	11.10.2018	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Kommunebarometeret 2018 – Gjøvik kommune (rapport utarbeidet av Kommunal Rapport)

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

1. Kontrollutvalget tar Kommunebarometeret 2018 til orientering, og har merket seg at:

- Gjøvik kommune er rangert som nr. 85 av landets kommuner, justert for inntektsnivå.
- 47 % av nøkkeltallene er forbedret siste år.

2.

SAKSOPPLYSNINGER:

Bakgrunn/oppsummering:

Kommunebarometeret er en måling fra Kommunal Rapport, som rangerer kommunene på tvers av ulike sektorer ved hjelp av offentlig tilgjengelige data. Målingen publiseres i en foreløpig versjon i mars/april, og i en endelig versjon om sommeren når de endelige Kostra-tallene foreligger fra Statistisk sentralbyrå (SSB). Rapporten for 2018 baserer seg på Kostra-tall fra 2017.

Hovedelementet i Kommunebarometeret er en konkret analyse av hvordan den enkelte kommune presterer målt mot resten av Kommune-Norge.

For kontrollutvalget er Kommunebarometeret en kilde til informasjon om egen kommune, og er godt egnet som innspill i kontrollutvalgets løpende arbeid med overordnet analyse som grunnlag for prioritering av forvaltningsrevisjoner. Ved bruk av Kommunebarometeret som informasjonskilde er det viktig å ha klart for seg at dette er en rangering, og at kommunens plasseringer innenfor de ulike områdene kan ha en rekke forklaringer. Barometeret gir, i likhet med Kostra-tall, et godt grunnlag til å stille spørsmål. Normalt vil det derfor være behov for grundigere forundersøkelser før man eventuelt setter i gang forvaltningsrevisjoner.

I hvilken grad man ønsker å benytte resultatene fra Kommunebarometeret til å foreta nærmere undersøkelser omkring årsaker til plasseringer innenfor ulike områder, er en drøftingssak. Saken legges derfor frem uten fullstendig forslag til vedtak.

Resultatene for Gjøvik kommune – oppsummering:

Gjøvik havner på en 85. plass i målingen Kommunebarometeret 2018 fra Kommunal Rapport. Da har vi korrigert plasseringen med hensyn til økonomiske rammebetingelser.

Nøkkeltallene er samlet sett en del bedre enn normalen i Kommune-Norge. Gjøvik er helt i toppsjiktet innen vann, avløp og renovasjon. Kommunen er også inne på Topp 100-lista hva gjelder enhetskostnader, pleie og omsorg, miljø og ressurser og barnehage.

Kommunen har sine svakeste plasseringer innen sosialtjeneste (371. plass), barnevern (336. plass) og helse (315. plass).

Hvis vi ser bort fra kommunenes ulike økonomiske utgangspunkt, kommer Gjøvik på en 132. plass. Nøkkeltallene er klart bedre enn økonomiske forutsetninger skulle tilsi.

Nærmere om Kommunebarometeret 2018:

(kilde: Kommunal Rapport)

Hva er Kommunebarometeret?

Kommunebarometeret er en sammenlikning av landets kommuner, basert på til sammen 152 nøkkeltall innen 12 ulike sektorer. Hensikten er å **gi beslutningstakere en lettfattelig og tilgjengelig oversikt** over hvordan kommunen driver.

Tallene er i hovedsak hentet fra Statistisk sentralbyrås Kostra-database for 2017. I tillegg har vi hentet offentlig statistikk fra en del andre kilder, både andre tall fra SSB, Utdanningsdirektoratet, Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet og Norsk kulturindeks fra Telemarksforskning.

I hovedsak gir Kommunebarometeret 2018 informasjon om driften i 2017, men noen data publiseres så sent på året at det er 2016-tallene som brukes i årets barometer. Praksisen har vært den samme siden vi startet målingen for ni år siden.

Hvorfor gjør Kommunal Rapport dette?

Vi ønsker at alle lokalpolitikere skal kunne få et oversiktlig og uhildet bilde av hvordan kommunen driver. Det er utrolig vanskelig å finne fram i talljungelen, derfor rangerer vi og

gir karakterer – for å gjøre bildet lettere å lese. Barometeret gir mulighet for å stille spørsmål og ikke minst la de mindre gode lære av de beste. Det er mulig å lage en konsentrert oversikt med få indikatorer som gir et bilde av hvordan kommunen ligger an. Men det blir selvsagt ikke perfekt.

Hva forteller slike rangeringer?

En rangering er nettopp en rangering – ikke en kvalitetskontroll. Det er naturlig at en kommune har noen gode og noen dårlige plasseringer. En kommune med lavt inntektsnivå vil også generelt ha dårligere plasseringer enn en kommune med høye inntekter. Likevel ser vi at en del kommuner klart skiller seg ut, og det er som regel store forskjeller mellom de beste og svakeste kommunene innen hver sektor.

I små kommuner kan selvsagt spesielle forhold gi kraftige utslag. Det er viktig å se etter årsaken til at kommunen kommer godt eller dårlig ut. En dårlig karakter kan også ha en god forklaring. Plasseringen på Kommunebarometeret er ikke alltid fasiten.

Hva er de største endringene i årets barometer?

Hva som måles i kommunesektoren forandres over tid, og vi prøver hvert år å hente ut de mest interessante dataene. I år er det ikke gjort noen store endringer, men vi har lagt til noen nøkkeltall innen barnehage knyttet til private/andre barnehager enn kommunale. Disse har mindre betydning i barometeret, men det er viktig for kommunestyret å vite hvordan tilstanden er i alle barnehager, ikke bare de kommunen driver selv.

Vi har også introdusert noen nøkkeltall som viser omfanget av tjenestene, korrigert for behovet. Dette gjelder i sosialtjenesten og barnevernet. Behovet er uttrykt i kostnadsnøkler fra Kommunaldepartementet. Ved å korrigere får vi et bedre bilde av om tjenesten ytes til mange eller få.

Teller alt likt?

Nei. Grunnskole og pleie og omsorg er viktigere tjenester enn saksbehandling og kultur, for eksempel. Derfor har de to viktigste sektorene en vekt hver på 20 prosent, mens økonomi, barnevern og barnehage er vektet 10 prosent hver. De minst viktige sektorene har en vekt på bare 2,5 prosent. Kommunal Rapport står for vektingen, som skiller mellom de viktigste og ikke fullt så viktige nøkkeltallene.

Vektingen har en viss betydning for hvordan en del kommuner kommer ut, men den er også ment som en hjelp leserne for å forstå hva redaksjonen regner som viktigst og mest interessant.

Hvor er de største svakhetene?

Den største svakheten er at interessante faktorer ikke blir målt i det hele tatt. Vi kan bare ta med data som publiseres hvert år, og som er fordelt på alle kommuner. Noen kommuner kan rapportere feil, og andre kommuner mangler data. De lavt vektete sektorene har til dels nøkkeltall hvor det mangler mange data.

Kommunal Rapport

ANALYSE 2018 | ENDELIGE TALL
13. august 2018

Gjøvik

47 % av nøkkeltallene er forbedret siste år

nr. 85 justert for inntektsnivå | Fylke: nr. 7 | Gruppe: nr. 23

Nøkkeltallene er klart bedre enn økonomiske forutsetninger skulle tilsi.

Annonse

90 ÅR | **KBN** Kommunalbanken
Norge

Plasseringer i Kommunebarometeret 2010-18

Dette er plasseringene slik de faktisk ble rapportert de ulike årene.

Serien er ikke sammenliknbar over tid, fordi innholdet i barometeret også har endret seg over tid.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nøkkeltallene alene	77	153	81	234	173	204	122	154	132
Totaltabellen - justert for økonomiske forutsetninger	29	100	39	178	102	135	73	89	85
Rangering inntektsnivå	275	275	364	347	336	325	301	308	331
Grunnskole	202	377	161	292	237	211	171	122	149
Pleie og omsorg	175	62	56	144	88	32	22	171	77
Barnevern	107	155	204	165	252	346	340	301	336
Barnehage	174	232	203	292	176	180	177	119	84
Helse			348	376	358	381	157	278	315
Sosial	185	331	371	372	318	359	379	387	371
Kultur		235	236	310	228	205	189	260	247
Økonomi	69	88	162	85	72	90	119	117	147
Kostnadsnivå		133	210	175	229	114	127	79	50
Miljø og ressurser	205		59	62	46	62	76	110	82
Saksbehandling			81	389	289	287	238	289	267
Vann, avløp og renovasjon			41	19	8	50	101	24	24

Utvikling over tid (sammenliknbar serie)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nøkkeltallene alene	318	10	134	151	170	165	198	143	132
Totaltabellen - justert for økonomiske forutsetninger	217	9	64	91	121	112	144	92	85
Grunnskole				156	158	146	161	149	149
Pleie og omsorg	247	298	148	164	149	145	204	133	77
Barnevern				153	296	360	310	269	336
Barnehage	141	105	62	81	81	48	116	87	84
Helse		392	408	409	408	380	307	252	315
Sosial	275	288	295	355	358	365	380	370	371
Kultur	140	175	185	233	240	209	228	261	247
Økonomi			249	89	84	88	129	142	147
Kostnadsnivå				72	121	112	114	101	50
Miljø og ressurser	50	107	44	47	47	28	64	94	82
Saksbehandling			51	200	282	293	281	281	267
Vann, avløp og renovasjon				15	32	57	24	14	24

Plasseringene i denne tabellen er oppdatert med nøkkeltallene som er brukt i 2018-barometeret. Plasseringene vil derfor AVVIKE fra det som ble rapportert for ett eller flere år siden. På den annen side er tidsserien så sammenliknbar som det er mulig å få den.

Hovedanalyse – endelig utgave 2018

Gjøvik havner på en 85. plass i målingen Kommunebarometeret 2018 fra Kommunal Rapport. Da har vi korrigert plasseringen med hensyn til økonomiske rammebetingelser. Nøkkeltallene er samlet sett en del bedre enn normalen i Kommune-Norge.

Gjøvik er helt i toppsjiktet innen vann, avløp og renovasjon. Kommunen er også inne på Topp 100-lista hva gjelder enhetskostnader, pleie og omsorg, miljø og ressurser og barnehage.

Kommunen har sine svakeste plasseringer innen sosialtjeneste (371. plass), barnevern (336. plass) og helse (315. plass).

Hvis vi ser bort fra kommunenes ulike økonomiske utgangspunkt, kommer Gjøvik på en 132. plass. Nøkkeltallene er klart bedre enn økonomiske forutsetninger skulle tilsi.

Grunnskolen: Karakterene på 10. trinn i Gjøvik har vært omtrent middels de siste fire årene. Resultatene i fjor var omtrent på samme nivå som snittet de siste fire årene. 30 prosent av elevene på 5. trinn de siste fire årene ligger på laveste mestringsnivå (av tre). Det er omtrent som normalen for Kommune-Norge. På ungdomsskolen oppfyller de fleste lærerne i matematikk, engelsk og norsk nye krav til fordypning.

Pleie og omsorg: I Gjøvik har 76 prosent av de ansatte fagutdanning. I de beste kommunene er andelen minst 84 prosent. Andelen er litt lavere nå enn for ett år siden. Målt mot hvor mange over 80 som faktisk bor på sykehjem, har kommunen litt flere plasser avsatt til demente enn i normalkommunen. I Gjøvik tilsvarer antall plasser i skjermet enhet for demente 61 prosent av antallet over 80 som faktisk bor på sykehjem.

Barnevern: Når vi korrigerer andelen av barn som er i barnevernet for behovet, er andelen i

Gjøvik på 5,3 prosent. Relativt mange saker i Gjøvik tar mer enn 3 måneder å behandle. Hvorfor er det slik? Av barn med tiltak er 28 prosent i fosterhjem eller institusjon. Det er en relativt lav andel målt mot mange andre kommuner. I barometeret regnes høy andel tiltak i hjemmet som positivt.

Barnehage: Bemanningen i barnehagene i Gjøvik er lav målt mot dem som har best tall her. Som regel er bemanningen lavere jo større kommunen blir. 45 prosent av ansatte i kommunale barnehager har pedagogisk utdanning. Det er bra. Landsgjennomsnittet er 36 prosent. Andelen menn som jobber i barnehagene i Gjøvik er omtrent som snittet. De beste ligger på 17 prosent menn. I Gjøvik går 82 prosent av barna med minoritetsbakgrunn i barnehage, ifølge tallene. Det er midt på treet målt mot resten av landet. Ulike telletidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetsspråklige barn er en marginal feilkilde.

Helse: Legedekningen i Gjøvik er på 11 leger per 10.000 innbyggere. I Gjøvik er det ledig plass på 15 prosent av fastlegelistene. Det er litt lav dekning av helsesøster målt mot antall småbarn i kommunen. De beste ligger på 180 årsverk per 10.000 småbarn. Antall ansatte med videreutdanning innen psykisk helse er litt lavere enn i normalkommunen, målt mot antall innbyggere.

Sosialtjeneste: Unge mottakere i Gjøvik går ganske lenge på sosialhjelp. I barometeret regnes kort stønadstid som bra. Det må være positivt at sosialhjelp er en midlertidig løsning på vei mot noe mer permanent. Blant de under 25 år, er andelen på sosialhjelp korrigert for behovet på 5 prosent, mens snittet i Kommune-Norge ligger på 3,7 prosent. Sosialstønad gis i over 10 måneder til 27 prosent av de som mottar støtte. Andelen er ganske høy, kommunen er på 289. plass på denne tabellen. Andelen

mottakere som har sosialhjelp som hovedinntekt er lav. I barometeret teller det positivt.

Økonomi: Korrigert netto driftsresultat var på 3 prosent i Gjøvik i fjor. Det er bra, i likhet med veldig mange andre kommuner. Målt over de siste fire årene har driftsmarginen vært solid. Netto renteesponert gjeld er ganske lav i kommunen, målt mot brutto driftsinntekter. Investeringsnivået har vært lavt i Gjøvik de fire siste årene.

Kostnadsnivå: Netto utgifter til grunnskolen (korrigert for utgiftsbehovet) i Gjøvik ligger litt lavere enn normalnivået. Innen pleie og omsorg ligger kostnadene litt under det som er normalnivået. Barnehagekostnadene i kommunen er ganske lave målt mot resten av landet. Kostnadene innen barnevernet i Gjøvik ligger nærmere de billigste enn de dyreste kommunene.

Kommunebarometeret 2018 i et nøtteskall

En årlig rangering av alle kommuner, foretatt av Kommunal Rapport på basis av offentlig tilgjengelige data fra offisielle kilder.

Litt forenklet kan vi si at vi måler Norges beste kommune. Første rangering ble publisert i 2010. 2018-barometeret inkluderer 152 ulike nøkkeltall innen 12 forskjellige kategorier.

Kommunal Rapport har alt ansvar for vektning, vurderinger og eventuelle feil i framstillingene. Vi har forutsatt at kommunene har rapportert korrekt. I noen få tilfeller har vi fjernet data som har

framstått som mistenkelige. I de tilfellene står kommunen uten data.

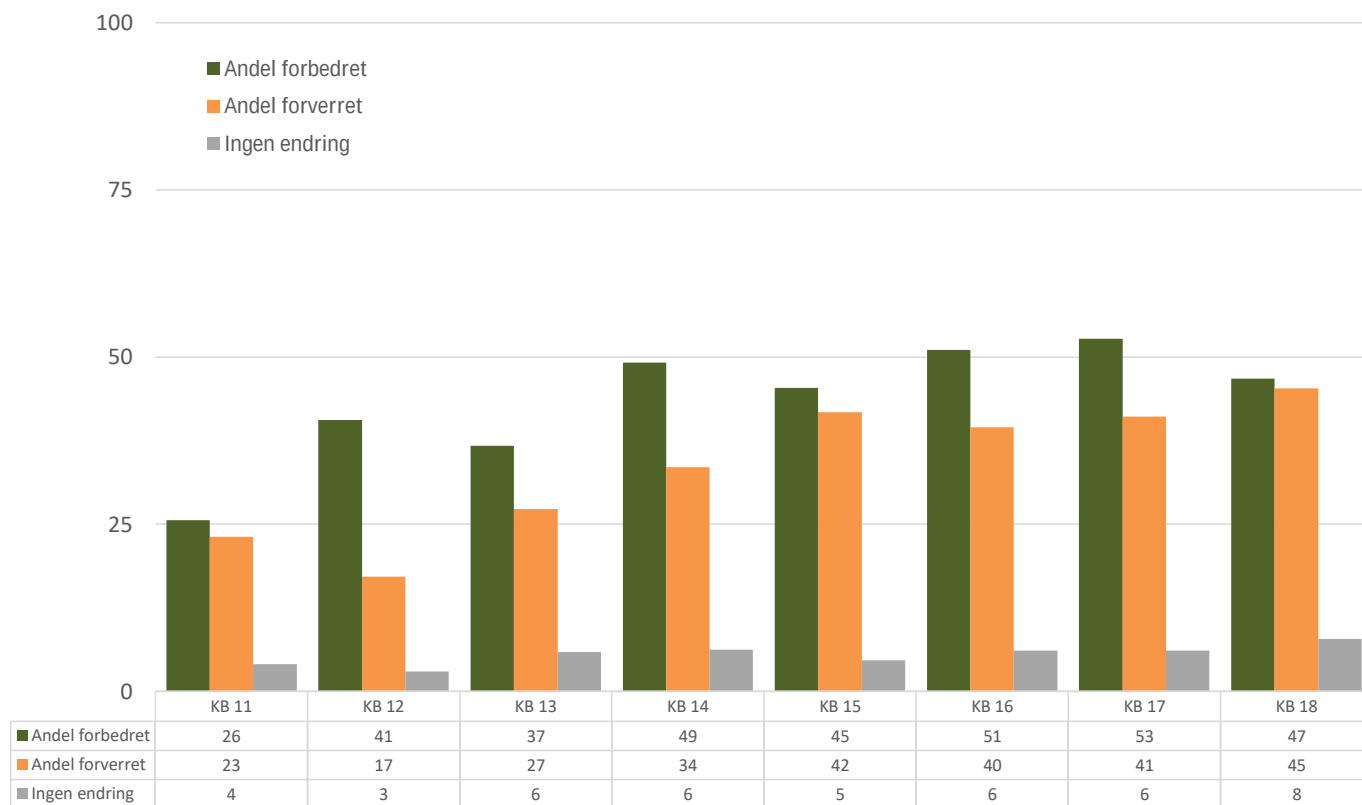
Hensikten er å gi et lettfattelig bilde av hvordan kommunen presterer målt mot resten av Kommune-Norge, for å bidra til en mer opplyst lokaldemokratisk diskusjon.

Kommunebarometeret er ingen vurdering av om innbyggerne får gode *nok* tjenester, men om det ser ut til at kommunen har noe å lære av andre - basert på hvor nær kommunens målbare resultater er kommunene med best resultat. Barometeret er heller ikke en konkurranse i å drive billigst, uten hensyn til tjenestene.

Det er viktig å huske på at det kan finnes gode forklaringer bak en svak tabellplassering, og at tilfeldigheter vil spille en rolle. Viktigere enn tabellplasseringen er om kommunen har fått bedre eller dårligere nøkkeltall det siste året. Vi publiserer fra i år en forbedringsskår, som viser nøkkeltall som har blitt bedre minus nøkkeltall som har blitt dårligere, justert ut fra hvor stor vekt nøkkeltallet har i barometeret.

Vil du lese mer om kildene som er brukt? Gå til denne artikkelen: kommunal-rapport.no/kommunebarometeret/2018/metode

Kommunens forbedringsskår

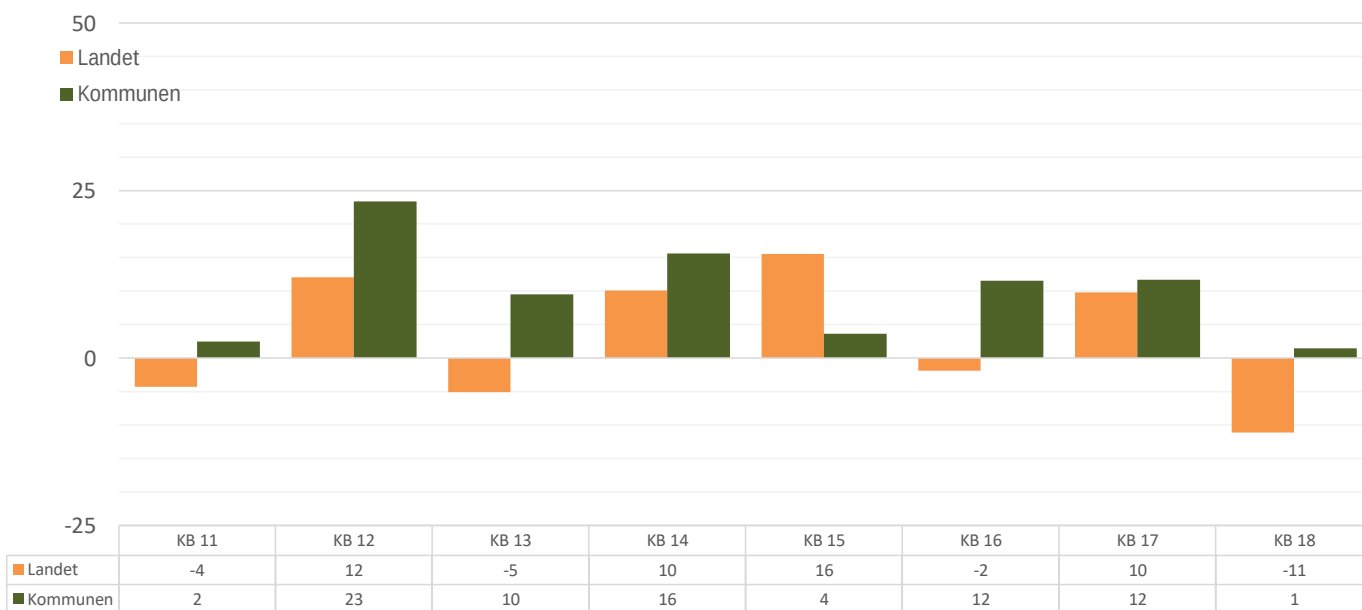

Andelen av kommunens egne nøkkeltall som har blitt bedre eller dårligere det siste året, justert for nøkkeltallets vekt i

barometeret. Indikatorer som ikke kan sammenliknes med året før regnes inn i «ingen endring». En typisk kommune har

de siste årene forbedret omtrent 50 prosent av nøkkeltallene, justert for indikatorernes vekt.

Kommunens forbedringsskår målt mot Kommune-Norge

Grafikken sammenlikner kommunens utvikling med gjennomsnittet: Hvor stor andel av nøkkeltallene ble bedre i fjor?

Andelen er vektet som vektingen i Kommunebarometeret, slik at beregningen

legger mest vekt på sentrale nøkkeltall. Ikke alle nøkkeltall kan forbedres, og noen nøkkeltall reflekterer en fast skala mellom kommunene (hvor noen får bedre resultat på bekostning av andre. Men i stor grad er det mulig å forbedre seg innen de indikatorene

som er i bruk i Kommunebarometeret. Det indikerer også utviklingen i Kommune-Norge samlet: Hvert år er det en klart større andel av nøkkeltallene som blir bedre, enn dårligere.

Grunnskole

149 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

38

20 % vekt i barometeret

Kommunens nøkkeltall

Plass

Snitt

Topp

Kommunens karakter

KB 2016

KB 2017

KB 2018

KB 2018

KB 2018

KB 2018

KB 2016

KB 2017

KB 2018

AVGANGSKARAKTERER: Snitt grunnskolepoeng (10. trinn) siste fire år (10 %)

39,7

39,9

40,5

220

41,0

43,0

2,9

2,9

3,3

AVGANGSKARAKTERER: Snitt grunnskolepoeng (10. trinn) siste år (5 %)

40,1

40,4

41,8

153

41,4

44,5

2,9

3,1

3,9

FRAFALL: Andel elever fra kommunen som har fullført og bestått videregående innen fem år (10 %)

72

74

75

202

73

87

4,0

4,2

4,0

NP 5. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år (5 %)

28,7

29,5

30,3

220

24,1

19,5

3,9

3,4

2,9

NP 8. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år (10 %)

10,7

10,4

10,7

173

8,7

6,2

2,7

3,0

3,2

NP 9. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år (10 %)

5,4

5,6

5,9

155

4,9

2,9

3,3

3,4

3,5

SKOLEBIDRAG: Skoleresultater korrigert for sosiale faktorer på ungdomstrinnet, snitt siste to år (10 %)

3,3

3,4

3,4

116

3,5

3,7

2,6

3,5

3,5

UTDANNING: Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 1.-7. trinn (5 %)

61

67

70

220

70

100

2,7

3,3

3,0

UTDANNING: Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 8.-10. trinn (5 %)

72

78

78

126

68

100

4,2

4,4

4,3

UTDANNING: Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 1.-7. trinn (2,5 %)

99

98

97

193

95

100

5,6

5,4

5,2

UTDANNING: Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 8.-10. trinn (2,5 %)

99

99

98

203

96

100

5,6

5,8

5,3

TRIVSEL: 7. trinn, snitt siste fem år (5 %)

91

91

90

185

91

95

5,2

5,0

4,2

TRIVSEL: 10. trinn, siste fem år (5 %)

85

85

85

171

86

90

4,4

4,4

4,5

SPESIALUNDERVISNING: Andel elever med spesialundervisning 1.-4. trinn, snitt siste fire år (2,5 %)

4,1

4,6

4,2

73

5,2

2,8

5,6

4,8

5,0

SPESIALUNDERVISNING: Andel elever med spesialundervisning 5.-7. trinn, snitt siste fire år (2,5 %)

7,7

8,1

8,5

115

9,2

5,0

5,6

4,9

4,6

SPESIALUNDERVISNING: Andel elever med spesialundervisning 8.-10. trinn, snitt siste fire år (2,5 %)

9,9

10,4

10,4

188

10,2

6,3

4,8

4,3

4,2

LEKSEHJELP: Andel elever 1.-4. trinn som har leksehjelp (2,5 %)

40

16

12

254

16

68

3,8

2,1

1,9

LEKSEHJELP: Andel elever 5.-7. trinn som har leksehjelp (2,5 %)

49

42

37

141

29

82

4,0

3,5

3,2

LEKSEHJELP: Andel elever 8.-10. trinn som har leksehjelp (2,5 %)

52

42

39

30

8

51

6,0

5,7

4,9

Grunnskole

149 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

38

Karakterene på 10. trinn i Gjøvik har vært omtrent middels de siste fire årene.

Nasjonalt har karakterene på 10. trinn økt også det siste året, men ikke like raskt som før. At valgfag er med i beregningsgrunnlaget, har bidratt til høyere karakterer på 10. trinn. Resultatene i fjor var omtrent på samme nivå som snittet de siste fire årene.

Nasjonalt har andelen elever som har fullført videregående med bestått innen fem år, økt de siste årene. Snittet er nå på 73 prosent. Andelen elever fra kommunen som har fullført og bestått videregående i løpet av fem år, er nå på 75 prosent. Frafallet for kullet som startet i 2012 var omtrent som for foregående kull.

30 prosent av elevene på 5. trinn de siste fire årene ligger på laveste mestringsnivå (av tre). Det er omtrent som normalen for Kommune-Norge.

På 8. trinn ligger 11 prosent av elevene på det nederste mestringsnivået (av fem). De beste kommunene ligger på 6 prosent.

Fra 8. til 9. trinn vil normalt andelen på laveste mestringsnivå bli halvert fra 8. trinn. I Gjøvik har 6 prosent ligget på laveste nivå de siste årene.

Statistikk publisert i fjor indikerer at skolene i kommunen bidrar ganske normalt til elevenes resultater.

Andelen lærere som oppfyller de nye kompetansekravene i norsk, engelsk og matematikk har økt nasjonalt. 70 prosent av lærerne som underviser i fagene på barneskolen har minst 30 studiepoeng i faget.

På ungdomsskolen er andelen nå 68 prosent. En betydelig andel av lærerne i barneskolen som underviser i norsk, engelsk og matte i kommunen, oppfyller ikke de nye kompetansekravene, ifølge statistikken.

På ungdomsskolen oppfyller de fleste lærerne i matematikk, engelsk og norsk nye krav til ferdypning.

Ifølge Elevundersøkelsen sier 90 prosent av elevene på 7. trinn at de trives godt. Snittet ligger på 91 prosent.

85 prosent av elevene på 10. trinn sier at de trives godt. I Norge er snittet 86 prosent.

Andelen elever som får spesialundervisning har nasjonalt økt marginalt i småskolen det siste året, til 5,2 prosent. Andelen er uendret på 5.-7. trinn (9,2 prosent) og tilnærmet lik på ungdomstrinnet (10,2 prosent). Andelen elever i småskolen i Gjøvik som får spesialundervisning, 4,2 prosent, er lavere enn i veldig mange andre kommuner. Andelen er omtrent som for ett år siden.

På 5.-7. trinn får 8,5 prosent av elevene spesialundervisning. Det er ikke særlig høyt målt mot mange andre kommuner. De som ligger lavest er på 5 prosent eller lavere.

På ungdomsskolen får 10,4 prosent av elevene spesialundervisning.

På landsbasis har 16 prosent av elevene i småskolen leksehjelp. I småskolen er andelen som får leksehjelp litt lavere enn landsgjennomsnittet.

På 5.-7. trinn nasjonalt gis leksehjelp til 29 prosent.

På dette trinnet i Gjøvik er andelen som får leksehjelp noe høyere enn snittet i Skole-Norge.

8 prosent av elevene på ungdomsskolen i Skole-Norge får leksehjelp. På ungdomsskolen er leksehjelp veldig mye brukt i Gjøvik. Andelen er på 39 prosent, noe som gir en 30. plass på tabellen.

Pleie og omsorg

20 % vekt i barometeret

77 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

68

	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018
BEMANNING: Andel ansatte med fagutdanning (10 %)	79	78	76	180	74	84	5,0	4,7	4,0
SYKEHJEM: Andel av beboere i institusjon totalt med omfattende bistandsbehov (10 %)	88	91	91	59	80	98	5,0	5,3	5,3
DEMENTE: Andel plasser til demente, mot antall over 80 år på sykehjem (10 %)	35	39	61	88	37	86	3,2	3,3	4,6
KORTTIDSPASSER: Andel korttidsplasser av alle totalt antall plasser med heldøgns omsorg (5 %)	26	25	25	100	19	58	4,0	3,9	3,2
BEMANNING: Tid med lege på sykehjem (5 %)	57	59	61	19	1	59	6,0	5,8	6,0
BEMANNING: Tid med fysioterapeut på sykehjem (5 %)	43	45	41	52	0	58	5,0	5,0	4,4
ENEROM: Andel brukertilpasset enerom på sykehjem med bad/wc (5 %)	76	74	87	326	87	100	3,9	3,7	4,9
DAGTILBUD: Antall vedtak om dagaktivitet, målt mot andel over 80 år som ikke bor på institusjon (5 %)	5	10	9	148	10	28	2,0	2,9	2,6
REHABILITERING: Plasser avsatt til rehabilitering i institusjon per 1.000 innbyggere over 67 år (5 %)	1	1	1	340	4	13	1,4	1,4	1,4
PROFIL: Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken, hjemmesykepleie (5 %)	4,9	5,2	6,3	92	4,8	10,5	2,8	3,0	3,5
HJEMMETJENESTE: Andel vedtak om hjemmetjenester som iverettes innen 15 dager (5 %)	91	95	97	282	95	100	1,6	3,6	4,7
SAMHANDLING: Antall døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter, per 10.000 innb. (5 %)	346	344	380	412	105	0	1,0	1,4	1,0
TRYGGHET: Antall trygghetsalarmer, målt som andel av hjemmeboende eldre over 80 år (2,5 %)	72	72	72	16	40	71	6,0	6,0	6,0
BEMANNING: Årsverk av ergoterapeut per 1.000 innb. over 80 år (2,5 %)	0,5	1,2	2,8	193	5,3	13,3	1,0	1,3	1,8
BEMANNING: Årsverk av geriatrisk sykepleier per 1.000 innb over 80 år (2,5 %)	6,6	6,0	5,4	268	8,9	24,2	2,3	2,2	2,1
HJEMMETJENESTE: Mottakere av matombringing, gruppa over 80 år som ikke bor på institusjon (2,5 %)	43	42	47	67	12	57	4,6	4,6	5,1
FUNKSJONSHEMMETE: Andel med funksjonshemninger som får bistand til å delta i arbeid og studier (5 %)	70	69	71	329	77	96	2,1	2,2	2,3
FUNKSJONSHEMMETE: Andel med funksjonshemninger som får bistand til å delta i organisasjonsarbeid, kultur eller fritidsaktiviteter (5 %)	54	54	57	238	60	85	3,1	3,1	3,5
FUNKSJONSHEMMETE: Mottakere av BPA, støttekontakt og omsorgslønn per 1.000 innbyggere (5 %)	16	17	18	16	9	21	4,5	4,6	5,2

Pleie og omsorg

77 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

68

Nasjonalt har 74 prosent av ansatte i pleie og omsorg fagutdanning. Andelen økte jevnt fram til 2014, men har siden vært ganske stabil. Én av fire mangler altså fagutdanning i sektoren.

I Gjøvik har 76 prosent av de ansatte fagutdanning. I de beste kommunene er andelen minst 84 prosent. Andelen er litt lavere nå enn for ett år siden.

Av dem som bor på sykehjem, har 80 prosent omfattende pleiebehov landet sett under ett. Andelen øker klart over tid. Det indikerer at innsatsen fortsatt dreies over mot hjemmebasert omsorg, og at man må være mer pleietrengende enn før for å få sykehjemsplass.

Forutsatt at kommunen har gode tilbud på lavere trinn i omsorgstrappa, bør de fleste som bor på sykehjem ha omfattende bistandsbehov. I Gjøvik er det hele 91 prosent som er i denne kategorien. Det kan synes som om omsorgen i veldig stor grad er hjemmebasert.

Det er anslått nasjonalt at fire av fem gamle på sykehjem har en grad av demens. Antallet plasser for demente på sykehjem nasjonalt ligger på omtrent halvparten av dette nivået. Målt mot hvor mange over 80 som faktisk bor på sykehjem, har kommunen litt flere plasser avsatt til demente enn i normalkommunen. I Gjøvik tilsvarer antall plasser i skjermet enhet for demente 61 prosent av antallet over 80 som faktisk bor på sykehjem. Få kommuner har økt denne dekningsgraden så mye det siste året, som det Gjøvik kan vise til. Dekningsgraden har økt med 22 prosentpoeng.

I gjennomsnitt er knapt 20 prosent av sykehjemsplassene i Norge nå korttidsplasser. Andelen har økt litt de siste årene. Andelen plasser som er korttidsplasser er midt på treet målt mot resten av landet. De beste kommunene ligger på 58 prosent.

For første gang på 10 år økte ikke legedekningen på sykehjem nasjonalt i fjor. I snitt er det 33 minutter med lege per beboer per uke. Omfanget av tjenesten var omtrent uendret i Gjøvik i fjor.

På sykehjem ble det nasjonalt mindre tid med fysioterapeut per beboer i fjor. Det er første gang siden 2009 at tilbudet faller. Snittet per beboer på sykehjem er nå på 25 minutter i uka. Målt per beboer er tiden med fysioterapeut på sykehjem i Gjøvik på 41 minutter i uka, mens de beste er oppe på 58 minutter.

Landet sett under ett er 87 prosent av plassene på sykehjem nå det som kan regnes som moderne enerom. Bruk av andres plasser kan være en feilkilde i statistikken i enkelte kommuner.

En liten del av rommene på sykehjem i Gjøvik er ikke regnet som moderne enerom.

Andelen vedtak om hjemmetjeneste som er håndtert innen 15 dager har for landet gått ned til drøyt 95 prosent. Nesten alle vedtak om hjemmetjeneste blir satt i verk innen 15 dager, ifølge tall fra Helsedirektoratet.

For landet totalt er det registrert trygghetsalarmer som tilsvarer 40 prosent av de over 80 år som bor hjemme.

Målt mot hvor mange gamle som bor hjemme, er andelen registrerte trygghetsalarmer høy, 72 prosent. Det gir en 16. plass på denne tabellen.

De ti siste årene har det blitt langt flere geriatriske sykepleiere i kommunene. Andelen ligger nå på 8,9 årsverk per 1.000 innbyggere over 80 år.

I Gjøvik er det 5,4 årsverk med geriatrisk sykepleier per 1.000 gamle innbyggere.

Andelen funksjonshemmete som helt har fått innfridd behovet om bistand til å delta i jobb eller studier er nasjonalt på 76 prosent. Ifølge tall fra Helsedirektoratet er det 71 prosent av de med funksjonshemninger, som får helt har fått innfridd behovet for bistand til å delta i arbeid og studier. De beste ligger på 96 prosent.

Kommunene skal gi et tilbud til funksjonshemmete også utenom arbeid og studier. I Gjøvik er det 57 prosent som helt har fått oppfylt sitt behov. De beste ligger på 85 prosent.

Barnevern

336 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

48

10 % vekt i barometeret

Kommunens nøkkeltall

Plass

Snitt

Topp

Kommunens karakter

KB 2016

KB 2017

KB 2018

KB 2018

KB 2018

KB 2018

KB 2016

KB 2017

KB 2018

OMFANG: Andel barn i barnevernet, korrigert for behovet (15 %)

4,3

4,5

5,3

224

4,3

3,2

5,0

4,9

4,6

SAKSBEHANDLINGSTID: Andel undersøkelser m behandlingstid under 3 mnd (15 %)

64

86

61

361

87

100

2,9

4,7

2,3

SAKSBEHANDLINGSTID: Andel undersøkelser med behandlingstid under 3 mnd, snitt siste fire år (10 %)

67

70

67

327

81

94

3,1

3,2

2,6

INSTITUSJON: Andel barn i institusjon og fosterhjem (10 %)

40

43

28

32

34

22

3,6

3,0

4,8

INSTITUSJON: Andel barn i institusjon og fosterhjem, snitt siste fire år (10 %)

42

43

40

112

32

23

2,2

2,5

3,1

ÅRSVERK: Stillinger med fagutdanning, per 1.000 mindreårige (10 %)

3,8

4,1

5,0

179

4,8

8,8

2,1

1,9

2,7

ÅRSVERK: Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk, f244 (5 %)

23

22

20

215

20

11

3,5

3,4

4,0

PLAN: Andel barn under omsorg som har omsorgsplan (5 %)

98

98

84

275

94

100

5,7

5,7

3,3

PLAN: Andel barn under omsorg som har omsorgsplan, siste fire år (5 %)

91

93

93

168

92

100

4,6

4,7

4,4

PLAN: Andel barn med utarbeidet plan (5 %)

74

76

78

221

85

100

3,7

3,6

3,8

PLAN: Andel barn med utarbeidet plan, snitt siste fire år (5 %)

79

78

77

220

83

99

4,2

3,9

3,4

TIDLIG INNSATS: Netto utgifter til forebygging, helsestasjon og skolehelsetjeneste, per innb. 0-5 år (2,5 %)

7 720

8 596

8 714

288

9 064

20 319

1,9

2,0

2,0

BRUKERPERSPEKTIV: Brukerundersøkelser siste fire år (2,5 %)

0

0

0

184

0

3

1,0

1,0

1,0

Et nytt nøkkeltall er andelen barn i barnevernet, justert for behovet slik det er definert i kostnadsnøkkelen i inntektssystemet. I barometeret er det positivt at andelen er lav, men man kan også argumentere for at lav andel kan indikere at barnevernet ikke er nok involvert. Likevel – i utgangspunktet må det være positivt at barn ikke er omfattet av tiltak. I snitt er 4,3 prosent av barna omfattet av tiltak. Når vi korrigerer andelen av barn som er i barnevernet for behovet, er andelen i Gjøvik på 5,3 prosent.

Andelen saker som tar mer enn tre måneder å behandle, gikk litt ned også i fjor. I snitt overholder kommunene nå den normale saksbehandlingsfristen i lovverket i 87 prosent av sakene. Andelen fristbrudd har nasjonalt aldri vært lavere.

Relativt mange saker i Gjøvik tar mer enn 3 måneder å behandle. Hvorfor er det slik?

Sett de fire siste årene under ett, ligger

kommunen langt etter de beste.

Av barn som er i barnevernet, er 34 prosent plassert i institusjon eller fosterhjem. Andelen har nasjonalt vært stabil de siste årene. Av barn med tiltak er 28 prosent i fosterhjem eller institusjon. Det er en relativt lav andel målt mot mange andre kommuner. I barometeret regnes høy andel tiltak i hjemmet som positivt.

Målt mot antall mindreårige har bemanningen i barnevernet økt med 80 prosent i Kommune-Norge over de siste ti årene, og har aldri vært høyere. Bemanningen av fagpersonell i barnevernet i Gjøvik er noe lavere enn i normalkommunen. Bemanningen ble en del bedre i fjor, ifølge statistikken.

Antall barn per årsverk er en alternativ måte å måle bemanningen på. I Gjøvik er det 20 barn, mot et landssnitt på 20 barn per årsverk.

I landet samlet har 94 prosent av barna under omsorg en omsorgsplan. Andelen har aldri vært høyere.

Et mindretall av barna i kommunen som er omplassert, mangler en omsorgsplan. Hvorfor er det slik?

Målt over de siste fire årene er statistikken i Gjøvik ganske god.

Andelen barn med tiltak og en utarbeidet plan er middels målt mot resten av landet.

Kommunene bruker mer penger på forebyggende helsetiltak for små barn, noe som i teorien kan redusere behovet for barnevernstiltak senere. Korrigert for lønns- og prisvekst økte utgiftene med nær 4 prosent i fjor, til drøyt 9.000 kroner per barn under 5 år.

I Gjøvik er det regnskapsført lave netto utgifter til forebygging.

Kommunen har oppgitt at den ikke spurt

Barnehage

84 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

40

10 % vekt i barometeret

Kommunens nøkkeltall

Plass

Snitt

Topp

Kommunens karakter

KB 2016

KB 2017

KB 2018

KB 2018

KB 2018

KB 2018

KB 2016

KB 2017

KB 2018

BEMANNING: Antall barn korrigert for alder per årsverk i kommunale barnehager (15 %)

6,4

6,2

6,3

333

6,0

4,6

1,8

2,3

1,8

BEMANNING: Antall barn korrigert for alder per årsverk i private barnehager (5 %)

6,2

6,0

6,1

128

6,2

5,0

2,4

3,1

2,8

FAGUTDANNING: Andel styrere og ledere med pedagogisk utdanning, kommunale barnehager (15 %)

98

97

100

1

95

100

5,7

5,6

6,0

FAGUTDANNING: Andel styrere og ledere med pedagogisk utdanning, andre barnehager (5 %)

100

100

100

1

95

100

6,0

6,0

6,0

FAGUTDANNING: Andel ansatte i kommunale barnehager med pedagogisk utdanning, kommunale barnehager (15 %)

43

46

45

34

36

48

5,4

5,9

5,5

FAGUTDANNING: Andel ansatte i andre barnehager med relevant utdanning (5 %)

35

37

42

34

37

46

3,8

4,5

5,3

KJØNN: Andel ansatte som er menn, alle barnehager (7,5 %)

11,1

10,3

12,8

72

11,7

16,7

4,0

4,1

4,6

MINORITET: Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage siste år (7,5 %)

83

79

82

215

81

100

4,2

3,8

3,8

MINORITET: Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage, snitt siste fire år (5 %)

96

90

86

180

79

100

4,3

3,7

3,5

ÅPNINGSTID: Andel barnehager som har åpent minst 9 timer hver dag (5 %)

100

100

100

1

93

100

6,0

6,0

6,0

STØRRELSE: Barn per barnehage (5 %)

50

50

55

336

48

18

2,7

2,9

2,3

STØRRELSE: Leke- og oppholdsareal per barn i kommunale barnehager (5 %)

6,5

6,4

6,0

276

5,9

11,9

2,1

2,1

1,7

STØRRELSE: Leke- og oppholdsareal per barn i private barnehager (2,5 %)

5,2

5,2

5,4

160

5,3

9,2

1,9

1,8

2,0

DEKNINGSGRAD: Andel barn 1-5 år med barnehageplass (2,5 %)

93

90

92

149

91

100

4,5

3,8

4,0

Bemanningen uttrykkes nå i barn per årsverk, i stedet for det noe vanskelig tilgjengelige «oppholdstimer per årsverk». Bemanningen var uendret i fjor i snitt, med 6 barn per voksen i kommunale barnehager og 6,2 barn per voksen i private barnehager. Legg merke til at SSBs statistikk avviker noe fra den som er tilgjengelig på barnehagefakta.no. Bemanningen i barnehagene i Gjøvik er lav målt mot dem som har best tall her. Som regel er bemanningen lavere jo større kommunen blir. Ifølge tall fra Statistisk sentralbyrå var bemanningen omtrent uendret i Gjøvik i fjor.

Siden kommunene har det samlede ansvaret for å levere barnehagetjenester til innbyggerne, tar vi fra nå også med noen data for private barnehager. Blant styrere, pedagogiske ledere og andre ansatte er det på nasjonalt nivå svært liten forskjell på utdanningsnivået mellom kommunale og andre barnehager. 95 prosent av styrere og ledere har godkjent utdanning, mens 36 prosent av ansatte totalt har pedagogisk utdanning. Alle styrere og ledere i de kommunale

barnehagene i Gjøvik har godkjent utdanning, i likhet med i mange andre kommuner.

45 prosent av ansatte i kommunale barnehager har pedagogisk utdanning. Det er bra. Landsgjennomsnittet er 36 prosent.

Andelen menn ansatt i barnehager økte igjen på landsbasis i fjor, til 12 prosent. Andelen har nå økt ti år i strekk. Andelen menn som jobber i barnehagene i Gjøvik er omtrent som snittet. De beste ligger på 17 prosent menn.

Andelen av barn med minoritetsbakgrunn som går i barnehage, fortsetter å øke nasjonalt. Snittet er nå 81 prosent. Det er den høyeste andelen som er målt. I Gjøvik går 82 prosent av barna med minoritetsbakgrunn i barnehage, ifølge tallene. Det er midt på treet målt mot resten av landet. Ulike telletidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetsspråklige barn er en marginal feilkilde.

Over tid er statistikken midt på treet, målt

mot resultatene ellers i Barnehage-Norge.

Nasjonalt har 93 prosent av barnehagene åpent minst 9 timer hver dag. NB: SSB vil heretter kun publisere hvor mange barnehager som er åpent 10 timer eller mer. 100 prosent av barnehagene i kommunen er registrert med lang åpningstid.

Et nytt nøkkeltall i barometeret er hvor store barnehagene er totalt. Utgangspunktet er at det er positivt for barna at barnehagene er små. Utviklingen går i retning av større og dermed antakelig også mer kostnadseffektive barnehager. Det er imidlertid ikke ensbetydende med at tilbudet blir bedre. «Foreldre som har barn i små barnehager, er mer tilfredse med tilbudet enn foreldre som har barn i mellomstore og store barnehager», heter det i en rapport fra Fafo. I snitt har en barnehage nå 48 barn. Barnehagene i kommunen har ifølge statistikken i snitt 55 barn.

Nasjonalt har 91 prosent av barna plass i barnehagen.

Helse

315 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

25

7,5 % vekt i barometeret

Kommunens nøkkeltall

Plass

Snitt

Topp

Kommunens karakter

KB 2016

KB 2017

KB 2018

KB 2018

KB 2018

KB 2018

KB 2016

KB 2017

KB 2018

LEGEDEKNING: Andel legeårsverk per 10.000 innbyggere (10 %)

11,3

11,2

11,0

287

11,0

23,2

2,2

2,1

1,9

FASTLEGE: Andel av fastlegelistene som har ledige plasser (5 %)

21

29

15

368

36

100

2,1

2,4

1,7

FASTLEGE: Andel av fastlegelistene som mangler lege (5 %)

0

0

4

364

1

0

6,0

6,0

5,3

FASTLEGE: Andel ledige listeplasser (5 %)

2

1

0

369

4

36

1,3

1,1

1,2

HELSESTØSTER: Antall årsverk per 10.000 innbyggere under 5 år (10 %)

75

79

79

234

78

180

2,3

2,4

2,4

PSYKISK HELSEARBEID: Antall med videreutdanning innen psykisk helsearbeid, per 10.000 innbyggere (5 %)

8,1

8,4

7,6

269

8,6

20,4

2,8

2,8

2,7

JORDMOR: Antall årsverk per 10.000 fødte (5 %)

26

28

31

238

72

671

1,0

1,0

1,0

INNLEGGELSER: Antall innleggelser på sykehus per 1.000 innbyggere (5 %)

230

224

164

180

151

128

4,2

4,2

4,0

SKOLEHELSE: Andel barn m fullført undersøkelse innen utgangen av 1. trinn (10 %)

96

95

94

213

87

100

5,5

5,4

5,4

HJEMMEBESØK: Andel hjemmebesøk, nyfødte innen to uker etter hjemkomst (10 %)

93

100

97

180

89

100

5,3

6,0

5,7

VAKSINE: Andel 2-åringer som er med i vaksinasjonsprogrammet (10 %)

95

96

96

87

95

98

5,2

5,6

5,5

VAKSINE: Andel 9-åringer som er vaksinert mot meslinger (10 %)

94

94

94

238

95

98

4,4

4,2

4,2

MEDISINBRUK: Total medisinbruk, per 10.000 innbyggere (5 %)

680

680

682

295

671

586

2,0

2,0

2,1

FOREBYGGING: Netto driftsutgifter forebygging, kr per innb - snitt fire år (5 %)

67

68

73

306

195

599

1,6

1,6

1,6

Legedekningen fortsetter å øke, slik den har gjort de siste ti årene. Snittet er 11 leger per 10.000 innbyggere. Normalt har småkommunene langt høyere legedekning enn storbyene.

Legedekningen i Gjøvik er på 11 leger per 10.000 innbyggere.

I barometeret har vi tatt med flere nøkkeltall knyttet til fastleger, for å rette mer oppmerksomhet om tilgangen på disse. Andelen av fastlegelistene som faktisk er åpne, er nå på 36 prosent nasjonalt. Det er ikke mange fastleger som mangler totalt, men vi kjenner ikke til hvor mange av disse som for eksempel er vikarer.

I Gjøvik er det ledig plass på 15 prosent av fastlegelistene.

Det blir flere helsesøstre og jordmødre i Kommune-Norge. Hvis det er feil stillingskode i

A-meldingen, blir årsverkene ikke registrert riktig.

Det er litt lav dekning av helsesøster målt mot antall småbarn i kommunen. De beste ligger på 180 årsverk per 10.000 småbarn.

Antall ansatte med videreutdanning innen psykisk helse er litt lavere enn i normalkommunen, målt mot antall innbyggere.

Gjøvik har 31 jordmødre per 10.000 fødte barn. Dekningen er svært lav målt mot de beste i Kommune-Norge.

Statistikken for innleggelser er basert på nytt datagrunnlag, og ikke direkte sammenliknbar med tidligere år.

Det er et betydelig fall i andelen barn med helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoleår.

Snittet i Norge har falt fra 95 til 87 prosent på bare ett år.

89 prosent av nyfødte hadde hjemmebesøk innen 14 dager i Norge i fjor. Statistikken nasjonalt har blitt stadig bedre de ti siste årene.

En del av 9-åringene i kommunen er ikke vaksinert mot meslinger, ifølge statistikken. Kan kommunen bidra til at andelen vaksinerte øker?

Sosialtjeneste

371 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

45

7,5 % vekt i barometeret

Kommunens nøkkeltall

Plass

Snitt

Topp

Kommunens karakter

KB 2016

KB 2017

KB 2018

KB 2018

KB 2018

KB 2018

KB 2016

KB 2017

KB 2018

SOSIALHJELP: Snitt stønadslengde for mottakere mellom 18 og 24 år (15 %)

5,2

5,3

5,2

350

4,4

2,2

1,2

1,3

1,5

SOSIALHJELP: Snitt stønadslengde for mottakere mellom 25 og 66 år (10 %)

5,8

5,7

6,0

387

5,3

2,5

1,3

1,5

1,3

SOSIALHJELP: Andel mottakere 25-66 år som har mottatt økonomisk sosialhjelp, korrigert for behovet (10 %)

8,4

8,4

8,1

224

5,9

3,9

4,5

4,4

3,9

SOSIALHJELP: Andel mottakere 18-24 år som har mottatt økonomisk sosialhjelp, korrigert for behovet (10 %)

5,0

5,2

5,0

271

3,7

2,4

4,2

4,2

3,6

SOSIALHJELP: Andel som går over 6 måneder på stønad (5 %)

43

43

45

343

38

15

1,2

1,5

1,4

SOSIALHJELP: Andel av mottakere med stønad i over 10 måneder (5 %)

25

24

27

289

20

5

1,5

1,9

1,7

ØKONOMI: Andel av mottakerne som har sosialhjelp som hovedinntektskilde (10 %)

12

10

9

111

10

6

5,3

5,7

5,4

AKTIVITET: Mottakere av kvalifiseringsstønad, andel av dem som går over 6 mnd på sosialhjelp (10 %)

15

11

6

189

16

36

2,6

2,2

1,8

ØKONOMISK RÅDGIVNING: Brukere som får gjeldsråd, som andel av langtidsmottakere (10 %)

41

86

84

123

57

246

1,6

2,4

2,7

BOLIG: Andel søknader om kommunal bolig som blir innvilget (10 %)

63

67

59

314

70

100

3,3

3,5

2,7

INDIVIDUELL PLAN: Brukere som har individuell plan, som andel av langtidsmottakere (5 %)

10

7

7

125

9

74

1,4

1,3

1,3

Stønadslengden for unge mottakere gikk marginalt opp nasjonalt i fjor, og er på 4,4 måneder. Vi må tilbake til 2010 for å finne lengre stønadstid.

Unge mottakere i Gjøvik går ganske lenge på sosialhjelp. I barometeret regnes kort stønadstid som bra. Det må være positivt at sosialhjelp er en midlertidig løsning på vei mot noe mer permanent. Stønadstiden for de unge var omtrent uendret i fjor.

Blant mottakere over 25 år er stønadstiden nasjonalt den lengste som er registrert de siste ti årene – 5,3 måneder. For de over 25 år i kommunen er stønadstiden relativt lang. Voksne går omtrent like lenge på stønad nå som for ett år siden.

Når vi korrigerer for behovet, går 8,1 prosent av de over 25 år på sosialhjelp. Snittet er 5,9 prosent.

Blant de under 25 år, er andelen på sosialhjelp korrigert for behovet på 5 prosent, mens snittet i Kommune-Norge ligger på 3,7 prosent.

38 prosent av de som går på sosialhjelp i Norge, mottar den i mer enn 6 måneder. Andelen er nasjonalt på sitt høyeste nivå de siste 10 årene. Om lag halvparten av disse får stønad i mer enn 10 måneder, en andel som også gikk opp i fjor.

Hele 45 prosent av dem som går på sosialstønad i Gjøvik mottar den i minst 6 måneder. Andelen er ganske høy målt mot de fleste andre kommuner. De beste ligger på 15 måneder.

Sosialstønad gis i over 10 måneder til 27 prosent av de som mottar støtte. Andelen er ganske høy, kommunen er på 289. plass på denne tabellen.

Nasjonalt har 10 prosent av de med sosialhjelp, dette som hovedinntekt. Andelen har falt betydelig det siste året, og er nå på det laveste nivået i nyere tid. Andelen mottakere som har sosialhjelp som hovedinntekt er lav. I barometeret teller det positivt.

70 prosent av søknadene om kommunal bolig

ble i snitt innfridd i fjor. Andelen har vært ganske stabil de siste ti årene.

I Gjøvik ble 59 prosent av søknadene om kommunal bolig innvilget i fjor.

Individuell plan er fortsatt relativt lite brukt i sosialtjenesten. Målt mot hvor mange som går lenge på sosialhjelp, er det nasjonalt bare 9 prosent som har et slikt tiltak.

Et mulig verktøy i sosialtjenesten er at brukerne har en individuell plan. I Gjøvik er dette lite brukt.

Kultur

247 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

45

2,5 % vekt i barometeret

Kommunens nøkkeltall

Plass

Snitt

Topp

Kommunens karakter

KB 2016

KB 2017

KB 2018

KB 2018

KB 2018

KB 2018

KB 2016

KB 2017

KB 2018

BIBLIOTEK: Besøk i folkebibliotek per innbygger (7,5 %)	3,2	3,3	3,1	247	4,6	8,9	2,4	2,4	2,3
BIBLIOTEK: Andel av voksne som er aktive lånere på biblioteket (fra Norsk kulturindeks, Telemarksforskning) (5 %)	17	16	16	168	14	26	3,8	3,5	3,5
BIBLIOTEK: Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger (5 %)	4,1	2,6	2,5	287	3,0	7,1	2,6	1,9	2,0
BARN OG UNGE: Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud for barn og unge (15 %)	995	771	877	228	1 294	3 444	2,4	2,1	2,3
IDRETT: Netto driftsutgifter til idrett og idrettsanlegg per innbygger (15 %)	535	617	742	153	775	1 621	2,6	2,9	3,1
KINO: Kinobesøk per innbygger (2,5 %)	4,1	4,5	3,9	17	2,2	4,0	5,9	5,8	5,9
SYSSELSATTE: Ansatte kulturarbeidere i kommunen (fra Norsk Kulturindeks, Telemarksforskning), per 1.000 innbyggere (15 %)	5,1	4,4	4,3	187	9,2	12,5	2,5	2,4	2,3
MUSIKKSKOLE: Andel av elevene som går på kommunens musikk- og kulturskole (10 %)	15	15	16	289	15	52	1,9	1,9	1,9
MUSIKKSKOLE: Antall timer per elev (fra Norsk Kulturindeks, Telemarksforskning) (5 %)	13	16	16	102	13	24	2,7	3,4	3,7
FRITIDSSENTER: Antall besøk i året, per innb. under 20 år (10 %)	1,0	1,0	1,0	250	1,9	10,1	1,4	1,5	1,5
FRIVILLIGE: Andel av kulturutgiftene som er overført til frivillige (10 %)	8,5	7,1	6,8	141	6,8	18,7	3,2	2,8	2,7

I Kommune-Norge samlet var besøket på biblioteket uendret i fjor. Snittet er på 4,6 besøk per innbygger. Biblioteket i Gjøvik har litt lavere besøk enn normalen, ifølge statistikken.

14 prosent av den voksne befolkningen i Norge er aktive lånere på biblioteket, ifølge Norsk kulturindeks fra Telemarksforskning. I Gjøvik er 16 prosent av de voksne registrert som aktive lånere.

Bibliotekene låner ut stadig mindre, nasjonalt har omfanget aldri vært mindre per innbygger (3 utlån).

Justert for lønns- og prisvekst brukte en kommune i snitt 775 kroner per innbygger av egne penger på idrett og idrettsanlegg i fjor. Det er rekord. Netto utgifter til idrett og anlegg er på 742 kroner per innbygger.

Telemarksforskning setter sammen oversikt over hvor mange kulturarbeidere det er i kommunene, privat eller offentlig. I Gjøvik er sysselsettingen litt under normalen målt mot folketallet.

15 prosent av de mellom 6 og 15 år går nå på kultur- og musikk-skole nasjonalt. Andelen ble

litt lavere det siste året. I kommunene hvor tilbudet er mest populært, er det sju ganger så mange som går på kulturskolen, som i de kommunene med færrest elever. Andelen av barn fra kommunen som faktisk går på musikk- og kulturskole er ganske lav målt mot de fleste andre kommuner.

Norsk kulturindeks fra Telemarksforskning viser over hvor mange timer hver enkelt elev i kulturskolen får. I Gjøvik får elevene middels antall timer med undervisning.

Økonomi

147 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

45

10 % vekt i barometeret

Kommunens nøkkeltall

Plass

Snitt

Topp

Kommunens karakter

KB 2016

KB 2017

KB 2018

KB 2018

KB 2018

KB 2018

KB 2016

KB 2017

KB 2018

DRIFTSMARGIN: Korrigert netto driftsresultat siste år, i prosent av brutto driftsinntekter (10 %)	1,8	3,4	3,0	171	3,5	6,7	2,5	3,5	3,5
DRIFTSMARGIN: Korrigert netto driftsresultat siste fire år, i prosent av brutto driftsinntekter (15 %)	1,8	2,2	2,2	205	2,7	5,7	3,4	3,1	3,0
DRIFTSMARGIN: Brutto driftsresultat siste år i prosent av brutto driftsinntekter (5 %)	2,2	2,8	1,9	225	3,2	7,1	3,8	3,6	3,4
DISPOSISJONSFOND: I prosent av brutto driftsinntekter (15 %)	14,1	15,6	16,6	86	11,4	26,2	4,2	4,1	4,1
DISPOSISJONSFOND: Endring i disposisjonsfond siste år (5 %)	0,8	1,4	1,1	236	1,4	5,2	3,4	3,1	3,5
GJELD: Netto renteesponert gjeld i prosent av brutto driftsinntekter (15 %)	-5	10	10	80	36	-12	5,2	4,8	4,9
GJELD: Endring i renteesponert gjeld siste år (5 %)	-0,8	15,0	0,4	259	-1,4	-16,5	3,8	2,3	3,5
NETTO FINANSUTGIFTER: I prosent av brutto driftsinntekter, eksklusive avdrag (5 %)	0,9	0,8	1,1	271	0,6	-1,6	2,5	2,8	2,4
INVESTERINGER: Snitt siste fire år, som andel av brutto driftsinntekter (10 %)	7,6	8,3	8,9	109	14,7	5,2	5,2	5,0	5,2
LÅN: Andel av investeringene som finansieres med lån, siste fire år (5 %)	74	58	75	331	59	30	1,8	3,2	1,8
PREMIEAVVIK: Oppsamlet beløp i balansen, i prosent av brutto driftsinntekter (10 %)	7,3	7,1	6,3	343	5,6	0,3	2,6	2,5	2,6

Godt driftsresultat nasjonalt betyr også at lista lagt høyt for å få gode karakterer. Derfor er det viktig å være oppmerksom på kommunens egen utvikling, og ikke bare se på tabellplasseringen.

Korrigert netto driftsresultat var på 3 prosent i Gjøvik i fjor. Det er bra, i likhet med veldig mange andre kommuner. Resultatet var omtrent som for ett år siden.

Målt over de siste fire årene har driftsmarginen vært solid.

Disposisjonsfondet er penger politikerne kan bruke til akkurat hva de selv lyster, med mindre kommunen går på et driftsunderskudd som må dekkes inn. Denne bufferen er ikke en fysisk bankkonto, men en størrelse i regnskapet som har stor betydning for handlingsrommet i budsjettet. Fondene øker i kommunene samlet og er nå på 11,4 prosent av brutto driftsinntekter, det høyeste som er målt noen gang.

Gjøvik har et solid disposisjonsfond, som normalt vil være stort nok til å håndtere plutselige økonomiske utfordringer. Er bufferen på nivå med kommunestyrets bestilling?

Netto renteesponert gjeld er en indikator som viser lavere gjeldsgrad enn netto lånegjeld. Her regnes inn penger kommunen selv har utestående hos andre, gjeld som finansieres av selvkostområdene og penger og andre omløpsmidler kommunen selv har plassert. I snitt er renteesponert gjeld på 36 prosent av brutto driftsinntekter, omtrent det samme som for ett år siden.

Netto renteesponert gjeld er ganske lav i kommunen, målt mot brutto driftsinntekter.

Det siste året har gjeldsgraden i Gjøvik vært omtrent uendret.

Kommune-Norge samlet bruker 0,6 prosent av brutto inntekter på å dekke netto finansutgifter, før vi tar hensyn til avdrag. Gjøvik bruker 1,1 prosent av inntektene på å betjene gjelda, før avdrag.

Investeringsnivået har vært lavt i Gjøvik de fire siste årene.

KBN Finans

Et kraftig verktøy for styring av
kommunens samlede gjeldsportefølje

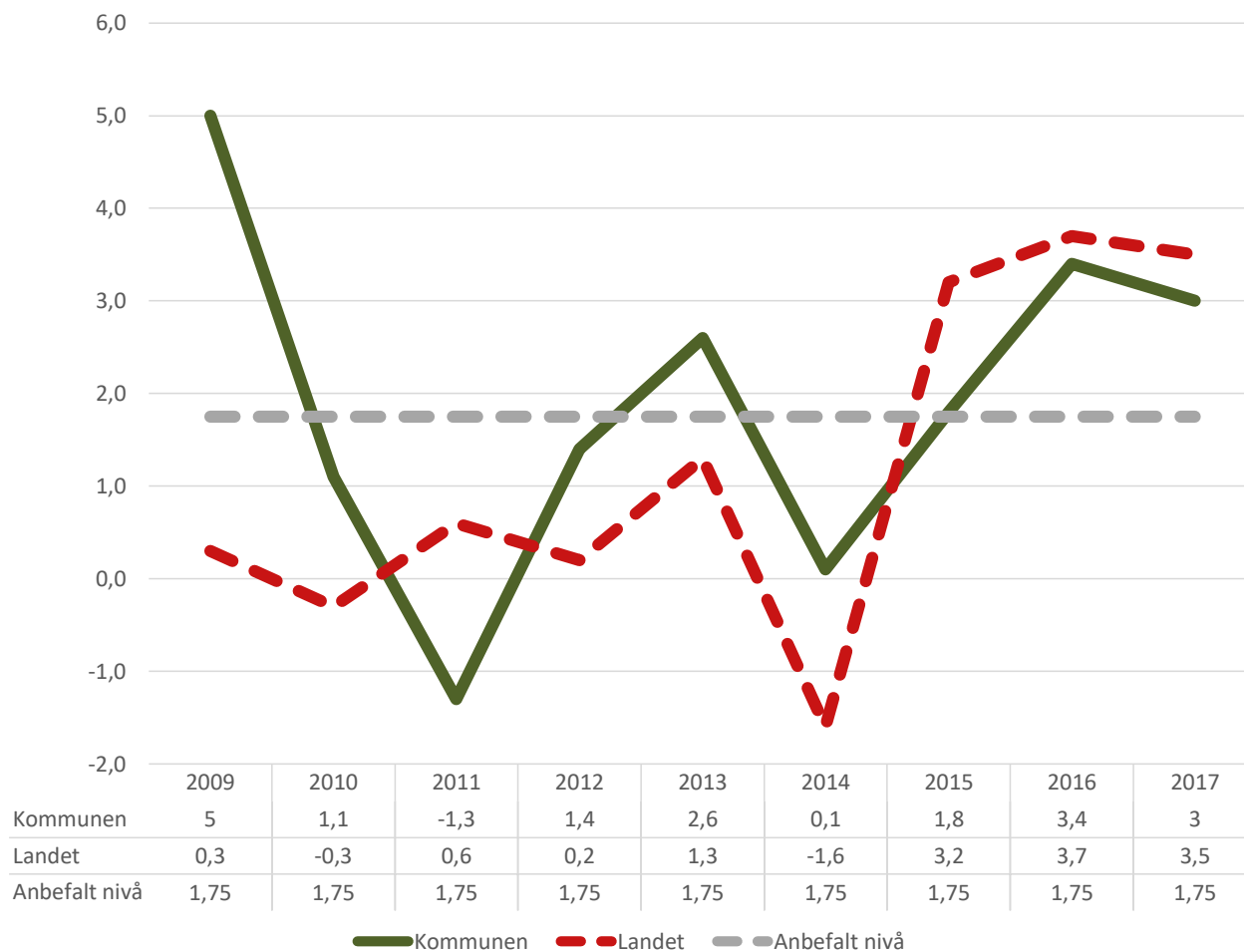

KBN Finans gir kommunen:

- god oversikt over kommunens finansielle stilling
- faste standard rapporteringsmuligheter
– men også mulighet for skreddersøm!
- mulighet til å simulere ulike markeds- og rentescenarier,
og hvordan dette påvirker bruk av ulike
finansieringskilder og rentesikringsalternativer
- mulighet til å vurdere egne posisjoner og
kommunens finansielle risiki
- lett tilgang til dokumentasjon tilhørende gjeldsporteføljen

Ta KBN Finans i bruk idag på www.kommunalbanken.no

Korrigert netto driftsresultat (regnskapsår)

Netto driftsresultat er det viktigste nøkkeltallet i kommunesektoren. Det er både KS og staten enige om. Netto driftsresultat forteller imidlertid ikke alltid hvordan den reelle, langsiktige driftsmarginen er, fordi det er enkeltinntekter og utgifter som forstyrrer bildet.

Grafen viser utviklingen i korrigert netto driftsresultat for kommunen som konsern. Anbefalt nivå er Teknisk beregningsutvalgs

generelle anbefaling for kommunesektoren (1,75 %).

I realiteten har netto driftsresultat vært høyere enn den virkelige driftsmarginen skulle tilsi de siste årene. Kommunal Rapport korrigerer derfor netto driftsresultat for to faktorer: netto premieavvik (f170/f171) og netto avsetninger til bundne fond. Tidligere justerte vi også for momskompensasjon for investeringer, som til og med 2013 også

havnet i driftsregnskapet.

I mange kommuner spiller korreksjonen liten rolle, men generelt vil korrigert netto resultat være lavere enn det som er oppgitt som netto driftsresultat.

Enhetskostnader

50 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

60

5 % vekt i barometeret

Kommunens nøkkeltall

Plass

Snitt

Topp

Kommunens karakter

KB 2016

KB 2017

KB 2018

KB 2018

KB 2018

KB 2018

KB 2016

KB 2017

KB 2018

GRUNNSKOLE: Netto utgifter til grunnskole per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (30 %)

13 376

13 270

13 146

109

13 447

12 066

4,7

4,8

5,0

PLEIE OG OMSORG: Netto utgifter til pleie og omsorg per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (35 %)

15 871

15 994

16 375

122

17 024

13 965

4,5

4,6

4,4

BARNEHAGE: Netto utgifter til barnehage per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (15 %)

7 911

8 399

7 757

51

8 435

7 459

5,0

4,5

5,5

BARNEVERN: Netto utgifter til barnevern per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (5 %)

2 053

2 051

2 030

169

2 221

1 116

4,1

4,4

4,7

SOSIALTJENESTE: Netto utgifter til sosialtjeneste per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (5 %)

2 878

2 944

2 627

237

2 790

956

3,4

4,0

3,9

KOMMUNEHELSE: Netto utgifter til kommunehelse per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (5 %)

2 301

2 623

2 597

155

2 624

1 931

4,9

4,6

4,8

ADMINISTRASJON: Netto utgifter til administrasjon per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (5 %)

3 539

3 284

3 787

118

3 785

2 828

5,0

5,4

4,8

Gjøvik er blant de 100 beste på årets tabell. Kostnaden er beregnet ut fra netto utgifter i tjenesten i fjor, korrigert for utgiftsbehovet slik det framkommer i statsbudsjettet for 2018. Dermed fanger vi opp ulikheter som går på størrelse, sammensetning osv. Den historiske kostnaden er justert for kommunal lønns- og prisvekst, slik at alle tall presenteres i faste 2017-kroner. Dermed er det lett å se om tjenesten blir dyrere eller rimeligere fra år til år. Netto utgifter til grunnskolen (korrigert for utgiftsbehovet) i Gjøvik ligger litt lavere enn normalnivået. Kostnadene var omtrent uendret i kommunen i fjor, justert for lønns- og prisveksten.

mye både i de rimeligste og de dyrest drevne kommunene.

Kostnadene innen barnevernet i Gjøvik ligger nærmere de billigste enn de dyreste kommunene. Det siste året har utgiftene i barnevernet vært omtrent uendret, etter at vi har tatt hensyn til prisveksten.

Innen administrasjon ligger utgiftene lavere enn i normalkommunen. Gjennomsnittet for hele Kommune-Norge er på 3785 kroner per innbygger.

Kommunene som drifter pleie og omsorg dyrest, ligger over 50 prosent over de rimeligst drevne kommunene i kostnad - og det er etter at vi har korrigert for ulikt utgiftsbehov. Innen pleie og omsorg ligger kostnadene litt under det som er normalnivået.

Netto utgifter til barnehage har nasjonalt vært ganske stabile de siste årene, justert for lønns- og prisvekst. Barnehagekostnadene i kommunen er ganske lave målt mot resten av landet. Kostnadene i barnehagene ble redusert med 8 prosent i fjor, justert for lønns- og prisveksten.

Kostnadene i Barnevern-Norge økte med hele 11 prosent per innbygger i fjor, etter at vi altså har korrigert for lønns- og prisvekst. Det er den kraftigste økningen i nyere tid. Utgiftene øker

Har kommunen potensial for å kutte kostnadene?

Tabellen under viser hva som er kommunens korrigerte kostnad per innbygger, målt mot gjennomsnittet i landet, medianen i eget fylke og egen kommunegruppe, den 100. rimeligste kommunen i landet, de 10 % rimeligste i henholdsvis fylket og kommunegruppa.

Husk at vi har justert kommunens netto utgifter for utgiftsbehovet, slik det framkommer i

kostnadsnøklerne i inntektssystemet.

Forskjeller knyttet til ulik befolkning og geografi er altså tatt hensyn til. Tallene bør derfor i stor grad være sammenliknbare mellom ulike kommuner, men selvsagt spesielt mellom kommuner som likner på hverandre.

NB: De 10 største kommunene har vi samlet i gruppe 14, ellers følger gruppeinndelingen SSB.

Netto utgifter er korrigert for kostnadsnøklerne i statsbudsjettet for 2018, for å være mest mulig oppdaterte.

	Komm.	Snitt landet	Median fylke	Median gruppe	Topp 100	Topp fylke	Topp gruppe
Grunnskole	13 146	13 447	13 607	12 073	13 064	13 196	11 748
Pleie og omsorg	16 375	17 024	16 053	16 229	15 987	14 880	15 130
Barnehage	7 757	8 435	8 022	8 032	8 053	7 361	7 767
Barnevern	2 030	2 221	2 188	1 849	1 765	1 380	1 592
Sosialtjeneste	2 627	2 790	2 220	2 284	1 984	1 682	2 138
Kommunehelse	2 597	2 624	2 683	2 369	2 311	2 368	2 151
Administrasjon	3 787	3 785	3 808	3 599	3 615	3 573	2 931

Tallene er oppgitt i kroner per innbygger

Tabellen under viser hvor stor prosentvis forskjell det er fra kommunens eget kostnadsnivå og opp eller ned til de ulike målestokkene. Minus: Kommunen er billigere enn målestokken.

	Snitt landet	Median fylke	Median gruppe	Topp 100	Topp fylke	Topp gruppe
Grunnskole	-2	-3	9	1	0	12
Pleie og omsorg	-4	2	1	2	10	8
Barnehage	-8	-3	-3	-4	5	0
Barnevern	-9	-7	10	15	47	28
Sosialtjeneste	-6	18	15	32	56	23
Kommunehelse	-1	-3	10	12	10	21
Administrasjon	0	-1	5	5	6	29

Teoretisk skal forskjellene mellom kommunene være utjevnet ved at vi korrigerer for utgiftsbehovet slik det framkommer i statsbudsjettet.

Miljø og ressurser

82 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

50

2,5 % vekt i barometeret

Kommunens nøkkeltall

Plass

Snitt

Topp

Kommunens karakter

KB 2016

KB 2017

KB 2018

KB 2018

KB 2018

KB 2018

KB 2016

KB 2017

KB 2018

RESSURSER: Energikostnader per kvadratmeter bygg (15 %)	131	136	117	192	113	70	3,2	3,2	3,8
RESSURSER: Samlet antall kvadratmeter per innbygger (formålsbygg) (15 %)	4,1	4,3	4,5	75	4,8	3,7	5,8	5,7	5,5
RESSURSER: Sjøppl per innbygger (kilo), korrigert for antall fritidsboliger (15 %)	406	466	521	338	435	236	4,3	3,2	1,9
RESSURSER: Vannforbruk per tilknyttet innbygger (m3) (15 %)	66	69	66	137	65	43	5,3	4,9	5,0
REKREASJON: Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder, per innb. (10 %)	221	296	290	73	213	530	3,1	3,6	3,7
LANDBRUK: Jordbruksareal omdisponert siste fire år, per 1.000 dekar (10 %)	0,8	1,1	0,6	207	1,1	0,0	5,4	5,2	5,6
BEREDSKAP: ROS-analyser siste år innen skred og ras, flom og overvann (5 %)	3	3	3	1	2	3	6,0	6,0	6,0
SAMFERDSEL: Biler per 1.000 innbyggere (5 %)	540	546	552	206	598	442	2,9	3,1	3,3
SAMFERDSEL: Netto driftsutgifter til kommunale veier, per kilometer vei (5 %)	72	85	105	193	135	244	1,9	2,2	2,5
VEDLIKEHOLD: Utgifter til vedlikehold per kvadratmeter bygg (5 %)	85	97	99	138	108	233	2,4	2,6	2,8

Sektoren er en samlepott av ulike indikatorer som på forskjellig vis handler om ulike forvaltning av ressurser og miljø. Størrelse på egne bygg, kostnadene ved å varme dem opp og ved å vedlikeholde dem er sentrale nøkkeltall. Det er over tid mye mer miljøvennlig og økonomisk fornuftig å bygge relativt lite og vedlikeholde godt. Korrigert for lønns- og prisvekst var energikostnadene stabile i fjor, ifølge regnskapstallene. Kostnadene er vesentlig lavere enn for fem-seks år siden. Snittet er nå på 113 kroner per kvadratmeter. Energikostnadene for bygg i Gjøvik er på 117 kroner per kvadratmeter, ifølge SSB.

De sentrale byggene (rådhus, skoler, sykehjem osv.) er regnet med. I snitt er arealet nasjonalt på 4,8 kvadratmeter per innbygger. Arealet er omtrent uendret. Dette er typisk en indikator hvor store kommuner kommer bedre ut enn små. Kommunen ser ut til å bygge relativt effektivt – det er ganske få kvadratmeter bygg målt mot innbyggertallet. Legg merke til at gjennomsnittet er betydelig påvirket av de største kommunene.

Et viktig ressurs spørsmål er hvor mye søppel som produseres. I år har vi korrigert søppelmengden for antallet fritidsboliger som er registrert i kommunen, basert på nasjonale tall for bruk av fritidsbolig og antall personer

per husstand. Dermed vil store hyttekommuner komme noe bedre ut i statistikken enn tidligere. Søppel per innbygger økte med 3 prosent i fjor, totalt sett. Det produseres ganske mye søppel i Gjøvik målt mot resten av landet. Finnes det naturlige forklaringer, eller er det et potensial her? Vi har korrigert for antall fritidseiendommer i kommunen.

Vannforbruket er nasjonalt på vei ned per innbygger, og falt også i fjor – til 65 kubikkmeter per innbygger. Kommunenes utgifter til rekreasjon i tettsted har økt med godt over 10 prosent det siste året, selv etter at vi har justert for lønns- og prisvekst. Det er første gang i nyere tid vi ser en slik vekst i pengebruken på dette feltet. Andelen av dyrket og dyrka jord som er omdisponert de siste årene, kan indikere presset på arealer i kommunen. I Gjøvik er svært lite jordbruksareal omdisponert de siste årene, ifølge statistikken.

Det er få nøkkeltall knyttet til samferdsel, men kommunen bruker tilsynelatende ikke veldig mye på å vedlikeholde kommunale veier. Netto utgifter, målt per kilometer, er under middels.

Kostnadene til vedlikehold av kommunale bygg kan ses på som en indikator for om

formuen blir bevart eller ei. Utgiftene økte med knapt 5 prosent i fjor, etter at vi har justert for lønns- og prisvekst. I snitt er utgiftene til vedlikehold i Kommune-Norge på 108 kroner per kvadratmeter. Kommunen bruker litt mindre penger på vedlikehold enn normalkommunen. Høy pengebruk er positivt; det skal i utgangspunktet forlenge byggets levetid.

Saksbehandling

267 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

30

2,5 % vekt i barometeret

Kommunens nøkkeltall

Plass

Snitt

Topp

Kommunens karakter

KB 2016

KB 2017

KB 2018

KB 2018

KB 2018

KB 2018

KB 2016

KB 2017

KB 2018

FRISTBRUDD: Andel byggesaker med overskredet frist (20 %)

3

3

3

178

7

0

5,6

5,5

5,5

BYGGESAK: Behandlingstid saker med 3 ukers frist (15 %)

24

26

26

335

17

5

2,3

1,8

1,8

BYGGESAK: Behandlingstid saker med 12 ukers frist (15 %)

38

41

41

209

38

9

3,8

3,7

3,7

EIERSEKSJONERING: Saksbehandlingstid (5 %)

20

20

20

144

3

4,1

4,7

4,6

REGULERINGSPLANER: Saksbehandlingstid (10 %)

90

88

58

61

88

24

5,6

5,3

5,3

OPPMÅLINGSFORRETNING: Saksbehandlingstid (5 %)

105

105

73

323

14

1,0

1,0

2,5

TILSYN: Andel av vedtatte byggesaker med faktisk tilsyn (15 %)

3

1

2

224

7

29

1,4

1,1

1,3

GEBYR: Saksbehandlingsgebyr for enebolig (15 %)

15 763

15 814

16 000

294

12 645

4 134

3,2

3,4

3,5

NB: De tre første nøkkeltallene er ikke oppdatert for 2017. Sektoren vil bli omarbeidet til Kommunebarometeret 2019.

Sektoren handler fortsatt i all hovedsak om byggesak og teknisk sektor, ettersom det nesten ikke finnes data om saksbehandling i Kommune-Norge generelt. En utfordring er at det mangler data for mange kommuner på enkelte nøkkeltall, noe som gjør plasseringer og vurderinger mer usikre enn ellers. De nyeste dataene som er brukt i Kommunebarometeret viser at kommunen brøt fristene i 3 prosent av sakene. Legg altså merke til at dette er 2016-tall.

Antall faktiske tilsyn målt mot antall byggesaker viser fortsatt store variasjoner mellom kommunene, og mange som ikke rapporterer. Det var bare 7 prosent tilsyn i fjor, det laveste som er målt i de fire årene statistikken har eksistert. Bare i noen få tilfeller fører kommunen faktisk tilsyn med byggesakene, ifølge statistikken.

Nasjonalt varierer gebyret for å saksbehandle en enebolig voldsomt. Noen kommuner

oppgir at de ikke krever gebyr i det hele tatt, mens de dyreste kommunene ligger på en kostnad på nesten 30.000 kroner eller mer. Forbrukerrådet har sommeren 2018 advart SSB mot å slutte å samle inn dette nøkkeltallet. «Gjennomgangen Forbrukerrådet fikk gjort i 2017 viser at gebyrforskjellene er enorme og at forskjellene mellom kommunene blir større. I tillegg øker flere av gebyrene radikalt uten åpenbar grunn», påpeker rådet i et brev til byrået. Saksbehandlingsgebyret for enebolig er litt over det som normalt har vært gjennomsnittet i Kommune-Norge. I Gjøvik er det på 16000 kroner, ifølge tallene fra Statistisk sentralbyrå.

Vann, avløp og renovasjon

24 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

46

2,5 % vekt i barometeret

	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2016	KB 2017	KB 2018				KB 2016	KB 2017	KB 2018
GEBYR: Årsgebyr, vann, avløp, renovasjon og feiing (10 %)	7 614	7 580	7 490	35	10 443	7 031	5,8	5,8	5,7
VANNKVALITET: Andel innbyggere tilknyttet vannverk med god kvalitet E-coli (7,5 %)	100	100	100	1	98	100	6,0	6,0	6,0
VANNKVALITET: Andel innbyggere tilknyttet vannverk med god kvalitet IE (7,5 %)	100	100	100	1	99	100	6,0	6,0	6,0
VANNKVALITET: Andel innbyggere tilknyttet vannverk med god kvalitet farge (2,5 %)	100	100	100	1	99	100	6,0	6,0	6,0
VANNKVALITET: Andel innbyggere tilknyttet vannverk med god kvalitet pH (2,5 %)	100	100	100	1	96	100	6,0	6,0	6,0
LEVERANSE: Brudd i vannleveransen, snitt timer per år per innbygger (5 %)	0,0	0,0	0,0	1	0,7	0,0	6,0	6,0	6,0
VANNLEKKASJE: Andel av vannet som går tapt på grunn av lekkasjer (5 %)	27	28	28	233	30	5	3,6	3,4	3,3
ALDER: Andel fornyet vannledningsnett siste tre år (%) (2,5 %)	0,5	0,5	0,5	180	0,7	2,2	2,0	2,1	2,1
ALDER: Alder på vannledningsnettet (år) (2,5 %)	35				33	15	1,0		
ALDER: Andel fornyet spillvannnett siste tre år, avløp (%) (2,5 %)	0,6	0,5	0,5	134	0,6	1,8	2,7	2,3	2,3
ALDER: Alder på spillvannnett (år) (2,5 %)	33	34	35	260	30	12	1,2	1,0	1,0
RENSEKRAV: Andel innbyggere som er tilknyttet anlegg som overholder alle renskrav (20 %)	81	82	83	42	46	98	5,1	5,2	5,2
ANLEGG: Antall stopp i kloakken per 100 km spillvannnett (5 %)	5	3	2	132	5	0	4,9	5,5	5,6
OVERSVØMMELSER: Antall oversvømte kjellere hvor kommunen har erkjent ansvar, per 10.000 innbyggere (5 %)	1	1	1	356	1	0	4,2	3,9	4,6
RENOVASJON: Andel husholdningsavfall levert til gjenvinning og biologisk behandling (20 %)	49	46	44	124	39	52	5,4	5,2	4,6

Gjøvik er blant de 50 beste på årets tabell. Gebyrene skal i utgangspunktet være så lave som praktisk mulig. Samtidig er det viktig å se helheten. Det sentrale er om det er sammenheng mellom gebyrene og den anslåtte kvaliteten. Vann, avløp, renovasjon og feiing er inkludert. Summene er justert for den generelle lønns- og prisveksten i kommunesektoren, og vises dermed i faste 2017-kroner. Gebyrene har nå sunket i seks år på rad, og er i snitt på 10443 kroner. Gebyrene for vann, avløp, renovasjon og feiing i Gjøvik er relativt lave. Det er positivt så sant det ikke betyr at vedlikeholdet på anleggene lider.

Lekkasje fra vannledningsnettet er et problem i mange kommuner, hvor en stor del av vannet rett og slett forsvinner. Det er dårlig utnyttelse av ressursene, og her er det

ingen bedring å spore over tid. I snitt forsvinner fortsatt 30 prosent av vannet på veien. I de dårligste kommunene er lekkasjen på nær 50 prosent. Ifølge statistikken lekker det omtrent like mye fra ledningsnettet i Gjøvik som i normalkommunen.

Fornyingen av vannledningsnettet har de tre siste årene vært ganske liten.

I tillegg til fornyelsestakten for vann- og avløpsnett, har vi i år også med gjennomsnittlig alder for ledningsnettet. Kommuner som i for stor grad ikke har registrert alder på ledningsnettet, er imidlertid holdt utenfor statistikken. Vannledningsnettet i Kommune-Norge er i snitt 33 år gammelt. Verken vannledningsnettet eller

spillvannnettet skiftes ut raskt nok på nasjonalt nivå. Snittalderen for spillvannnettet er nå 0,61 år. Utskifting av spillvannnettet i Gjøvik har vært ganske lavt prioritert de tre siste årene, ifølge statistikken.

Nasjonalt leveres 39 prosent av husholdningsavfallet til gjenvinning og biologisk behandling. Det er omtrent som før. De beste kommunene her ligger på godt over 50 prosent, de dårligste på ned mot og under 20 prosent. Andelen av avfallet som går til materialgjenvinning og biologisk behandling fra kommunen ligger litt over normalen.

De ti beste i fylket

KOMMUNE	PLASS	G.SKOLE	P.O.	BARNEV.	BARNEH.	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	ENH.KOST
Dovre	26	15	147	272	24	20	4	377	267
Østre Toten	28	182	22	234	251	238	24	215	231
Øystre Slidre	34	53	45	256	102	200	131	131	333
Lillehammer	51	17	380	39	156	142	305	286	68
Jevnaker	56	316	114	81	292	126	94	159	43
Øyer	70	3	37	165	313	342	309	343	332
Gjøvik	85	149	77	336	84	315	371	147	50
Ringebu	86	214	79	22	113	111	46	206	224
Søndre Land	87	256	143	313	400	115	2	118	152
Lunner	88	120	250	205	206	165	240	212	83

De ti beste i kommunegruppa

KOMMUNE	PLASS	G.SKOLE	P.O.	BARNEV.	BARNEH.	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	ENH.KOST
Røyken	2	97	19	4	227	306	162	76	14
Oppegård	7	4	276	30	299	102	166	90	149
Nittedal	8	26	215	3	163	340	237	81	77
Skedsmo	9	42	257	15	342	278	97	48	28
Sola	10	6	208	70	177	392	282	70	95
Hamar	12	12	139	159	81	329	313	93	90
Asker	13	1	340	58	346	114	201	38	238
Moss	14	55	188	11	92	344	230	181	17
Horten	19	110	78	32	181	263	298	262	25
Sandefjord	29	165	384	23	161	264	365	9	32

De Gjøvik likner mest på

KOMMUNE	PLASS	G.SKOLE	P.O.	BARNEV.	BARNEH.	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	ENH.KOST
Hamar	12	12	139	159	81	329	313	93	90
Moss	14	55	188	11	92	344	230	181	17
Stange	37	46	288	46	363	214	325	67	108
Lillehammer	51	17	380	39	156	142	305	286	68
Larvik	58	172	242	91	103	206	250	353	24
Ringsaker	76	138	322	155	104	335	303	69	60
Kongsberg	104	32	163	25	242	414	278	363	236
Skien	125	168	201	150	217	320	338	211	84
Steinkjer	135	135	125	353	297	287	213	304	63
Fredrikstad	150	62	320	257	182	312	279	245	143
Porsgrunn	169	154	296	29	300	210	259	289	187
Molde	170	67	353	125	274	176	208	347	257
Ringerike	177	194	330	27	307	309	377	220	59
Halden	179	261	268	287	97	337	283	224	10
Sarpsborg	187	259	232	286	232	237	245	275	112
Elverum	225	82	337	254	219	360	336	390	78
Harstad	280	265	286	133	220	282	102	250	199
Rana	292	321	402	213	147	280	253	80	65
Kristiansund	293	186	150	384	224	284	184	384	292
Karmøy	41	279	56	50	308	334	125	72	160

Gjøvik målt mot egne naboer

KOMMUNE	PLASS	G.SKOLE	P.O.	BARNEV.	BARNEH.	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	ENH.KOST
Østre Toten	28	182	22	234	251	238	24	215	231
Lillehammer	51	17	380	39	156	142	305	286	68
Ringsaker	76	138	322	155	104	335	303	69	60
Gjøvik	85	149	77	336	84	315	371	147	50
Søndre Land	87	256	143	313	400	115	2	118	152
Vestre Toten	265	304	284	298	343	248	135	277	102
Nordre Land	315	371	123	374	324	346	56	104	180

Endringer i Kommunebarometeret fra tidligere år

Det er ti flere nøkkeltall i årets barometer, målt mot fjorårets versjon. Den viktigste endringen er at vi innen barnevern og sosialtjeneste nå også måler omfanget av tilbudet korrigert for beregnet behov. Vi kan dermed identifisere hvilke kommuner som i stor eller liten grad har tiltak i barnevernet og innbyggere på sosialhjelp. I

begge tilfeller antar vi at en lav skår er positivt. I barnehagene har vi fra i år også tatt med data om andre barnehager enn kommunale, men lavere vektet. Vi har hentet ut flere data om fastlegeordningen, for å legge mer vekt på den. Innen vann og avløp har vi tatt med ledningsnettenes alder, og ikke bare

fornyingsstakten, ettersom disse indikatorene bør ses i sammenheng med hverandre. Innen grunnskole har vi erstattet snitt på nasjonale prøver med andelen elever på laveste mestringsnivå, ettersom det nøkkeltallet skiller noe mer på kommunene.

Slik blir karakterene fordelt mellom kommunene

De 5 % beste verdiene innen ett nøkkeltall får karakteren 6 - som er toppkarakteren.

Ved å sette grensen på ca den 20. beste kommunen unngår vi problemet ved at det ofte er enkelte kommuner som ligger særlig langt unna «normalen» – punktet midt mellom topp og bunn.

På samme måte er grensen for

bunnskarakteren 1 satt ved de 5 % laveste verdiene for nøkkeltallet.

Når vi har laget denne skalaen, betyr det også at en kommune som får karakteren 3,5 har et nøkkeltall som ligger midt mellom grensen for topp- og bunnskarakter (3,5 ligger midt mellom 1 og 6).

Det er disse kommunene vi ofte betegner som «normalkommunen». Hvis en kommune mangler et nøkkeltall, har vi gitt den karakteren 3,5 for å kunne beregne en totalskår. Spørsmål om Kommunebarometeret? Send epost til barometer@kommunal-rapport.no.

Hva er en normalkommune?

I analysen bruker vi ofte begrepet normalkommune. Da viser vi *ikke* til kommunen som ligger på landsgjennomsnittet - men den kommunen som har et resultat som er midt mellom de aller beste og de aller dårligste kommunene.

En normalkommune vil ha karakteren 3,5 (se boksen over). Landsgjennomsnittet er i veldig stor grad påvirket av innbyggertallet og resultatene i de store kommunene. Men vi ser i noen tilfeller at det er veldig stor forskjell mellom landsgjennomsnittet og hvor de

fleste kommunene befinner seg på skalaen. Da kan det bli stor forskjell mellom hva normalkommunen leverer, og landsgjennomsnittet. Det viktige er å identifisere hva som er de beste resultatene i Kommune-Norge, uavhengig av kommunestørrelse.

Korreksjon 5. juli 2018: Presisert at tre nøkkeltall innen saksbehandling er fra 2016. 13. august: Rettet noen analyser hvor feil kommune framsto i teksten.

Gjøvik kommune

EFFEKTIVITET I KOMMUNALE TJENESTER: ANALYSER FOR 2015-2016

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	11.10.2018	Kjetil Solbrækken og Ole Kristian Rogndokken	Nei

Saksdokumenter:

1. Rapporten *Effektivitet til kommunale tjenester 2015-2016* (Kommunal- og regionaldepartementet, november 2017)
2. Effektivitetsverdier 2015-2016 for kommunene i kostragruppe 13

Vedlegg:

Ikke vedlagt
Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

Kontrollutvalget tar effektivitetsanalysen til orientering, og har merket seg at rapporten viser at Gjøvik kommune har en effektivitetsscore for 2016 på 0,833. Dette indikerer at kommunen har et effektiviseringspotensial på 16,7 %, dvs. at ressursbruken kan reduseres med 16,7 % uten at produksjonen reduseres dersom kommunen blir like effektiv som de mest effektive kommunene innen de aktuelle tjenestene.

SAKSOPPLYSNINGER:

Senter for økonomisk forskning (SØF) har utarbeidet beregninger for effektiviteten i de kommunale tjenestene. Metoden sier noe om den enkelte kommunes effektivitet i forhold til beste etablerte praksis.

Det utgis rapport hvert år (november) med tall for året før. Siste rapport ble altså utgitt i november 2017, der tall for 2015 og 2016 var benyttet.

I analysene avhenger effektiviteten til en gitt kommune av avstanden til referansefronten. For alle kommuner som ligger under referansefronten vil dette forholdet representeres ved et tall (kalt effektivitetsscore) mellom 0 og 1, mens det for kommunene som ligger på referansefronten vil være lik 1.

En verdi på eksempelvis 0,88 betyr at kommunen vil ha et effektiviseringspotensial på 12 prosent – ressursbruken kan reduseres med 12 prosent uten at produksjonen reduseres dersom kommunen blir like effektiv som de mest effektive kommunene innen den tjenesten.

Vedlagt saken er effektivitetstall for kommunene i Kostragruppe 13 satt opp og sortert. Denne oppstillingen er laget av kontrollutvalgets sekretariat med bakgrunn i vedlegg 13 i rapporten som lister alle kommunene i Norge uten sortering.

Tallene vil bli nærmere presentert i møtet.

Resultatene fra analysen er lagt ut på kommunedata.no der man kan lese mer om analysen og se resultatene for den enkelte kommune.

Effektivitetsverdier for kommunale tjenester 2015 og 2016

KOMMUNER I KOSTRAGRUPPE 13 - SORTERT UT FRA SAMLET SCORE

	Kommune		Barnehage		Grunnskole		Pleie og omsorg		Samlet		Endring samlet 2015-16
			2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	
1	219	Bærum	1	0,981	1	1	0,977	1	0,989	0,996	0,007
2	602	Drammen	0,973	0,972	1	0,999	0,976	1	0,983	0,994	0,01
3	217	Oppegård	0,949	0,956	0,999	1	1	1	0,989	0,991	0,002
4	230	Lørenskog	0,935	0,954	1	1	0,983	0,972	0,978	0,978	-0,001
5	231	Skedsmo	1	1	0,942	0,927	0,863	1	0,917	0,977	0,06
6	1102	Sandnes	0,89	1	0,928	0,948	1	0,985	0,954	0,976	0,023
7	1001	Kristiansand	0,935	0,947	0,943	0,953	1	1	0,968	0,974	0,005
8	220	Asker	0,938	0,949	0,925	0,918	0,903	1	0,918	0,963	0,045
9	105	Sarpsborg	0,74	0,797	0,901	0,93	0,981	1	0,905	0,935	0,03
10	709	Larvik	1	1	0,876	0,899	0,911	0,922	0,918	0,931	0,013
11	805	Porsgrunn	0,947	0,907	0,854	0,828	1	1	0,942	0,925	-0,017
12	104	Moss	0,92	0,793	0,916	0,904	1	0,996	0,956	0,924	-0,032
13	806	Skien	0,9	0,871	0,865	0,835	0,945	1	0,91	0,92	0,01
14	213	Ski	0,972	0,977	0,904	0,931	0,995	0,88	0,961	0,917	-0,044
15	427	Elverum	0,857	0,96	0,866	0,851	0,867	0,93	0,864	0,911	0,046
16	906	Arendal	0,808	0,738	0,902	0,927	1	0,966	0,928	0,906	-0,023
17	1702	Steinkjer	0,781	0,803	0,807	0,803	0,974	1	0,88	0,895	0,016
18	704	Tønsberg	0,994	1	0,924	0,909	0,825	0,832	0,892	0,892	0
19	1247	Askøy	0,901	0,966	0,952	0,94	0,788	0,82	0,865	0,889	0,025
20	412	Ringsaker	0,924	0,882	0,71	0,693	1	0,995	0,891	0,874	-0,016
21	904	Grimstad	0,775	0,667	0,834	0,822	0,82	1	0,815	0,873	0,058
22	237	Eidsvoll	0,894	0,825	0,925	0,918	0,902	0,858	0,908	0,871	-0,037
23	1902	Tromsø	0,905	0,971	0,842	0,847	0,856	0,841	0,862	0,87	0,008
24	1804	Bodø	1	1	1	0,803	0,848	0,851	0,929	0,867	-0,062
25	1106	Haugesund	0,423	0,454	0,958	0,931	0,973	1	0,853	0,864	0,01
26	722	Nøtterøy	0,952	0,898	0,846	0,832	0,841	0,867	0,866	0,862	-0,004
27	1504	Ålesund	0,831	0,844	0,93	0,913	0,832	0,827	0,863	0,858	-0,005
28	233	Nittedal	0,587	0,667	0,957	0,943	0,841	0,881	0,826	0,857	0,031
29	106	Fredrikstad	0,928	0,959	0,841	0,854	0,772	0,794	0,827	0,848	0,021
30	403	Hamar	0,813	0,838	0,86	0,858	0,816	0,846	0,83	0,848	0,019
31	235	Ullensaker	0,748	0,753	0,954	0,97	0,891	0,79	0,882	0,84	-0,041
32	1502	Molde	0,833	0,867	0,887	0,874	0,789	0,799	0,83	0,837	0,007

33	502	Gjøvik	0,905	0,905	0,736	0,757	0,82	0,854	0,811	0,833	0,023
34	1149	Karmøy	0,782	0,756	0,788	0,787	0,85	0,896	0,816	0,831	0,015
35	605	Ringerike	0,877	0,881	0,848	0,852	0,816	0,786	0,839	0,827	-0,012
36	627	Røyken	0,832	0,871	0,925	0,927	1	0,737	0,941	0,827	-0,114
37	101	Halden	0,788	0,641	0,968	0,933	0,808	0,825	0,856	0,822	-0,034
38	1833	Rana	0,875	0,888	0,731	0,788	0,805	0,815	0,796	0,821	0,026
39	626	Lier	0,675	0,736	0,868	0,881	0,799	0,815	0,795	0,82	0,025
40	1714	Stjørdal	0,907	0,847	0,769	0,769	0,94	0,836	0,878	0,817	-0,061
41	604	Kongsberg	0,805	0,713	0,83	0,829	0,744	0,846	0,784	0,813	0,028
42	501	Lillehammer	0,807	0,797	0,85	0,894	0,672	0,701	0,758	0,784	0,026
43	1505	Kristiansund	0,836	0,841	0,833	0,854	0,696	0,694	0,769	0,776	0,007
44	701	Horten	0,967	0,906	0,798	0,783	0,68	0,705	0,778	0,772	-0,006
45	625	Nedre Eiker	0,85	0,861	0,899	0,873	0,976	0,64	0,925	0,761	-0,163
46	1124	Sola	0,857	0,732	0,78	0,807	0,719	0,733	0,768	0,757	-0,011
47	1903	Harstad	0,893	0,889	0,73	0,744	0,674	0,689	0,738	0,749	0,011
48	1246	Fjell	0,847	0,831	0,747	0,725	0,747	0,658	0,767	0,716	-0,051
49	706	Sandefjord	0,814				0,53	0,503			

GJENNOMSNIITT	0,865	0,860	0,878	0,874	0,866	0,865	0,873	0,871	-0,003
LAVEST	0,423	0,454	0,71	0,693	0,53	0,503	0,738	0,716	-0,163
HØYEST	1	1	1	1	1	1	0,989	0,996	0,06

Gjøvik kommune**PROSJEKTPLAN FORVALTNINGSREVISJON:
INVESTERINGSPROSJEKTET GJØVIK BARNEHAGE**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	11.10.2018	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Prosjektplan: Investeringsprosjektet Gjøvik barnehage
(utarbeidet av Innlandet Revisjon IKS, 17.09.2018)

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

1. Prosjektplanen for gjennomføring av revisjonsprosjektet godkjennes.
2. Kontrollutvalget tar til orientering av revisjonsprosjektet avgrenses i hovedsak til å se på forprosjektfasen og detaljprosjekterings/byggefasen innrettet mot følgende tre problemstillinger:

Problemstilling 1:

- Kostnadsrammer i forprosjekt og prosjektering, herunder beregning og håndtering av usikkerhet.
- Etablering av prosjektorganisasjonen, ansvar, oppgaver og myndighet, krav til styring, rapportering og oppfølging mv
- Kontrakter med konsulenter og entreprenører.

Problemstilling 2:

- Oppfølging av hovedentreprenøren for å sikre at kontraktbetingelsene overholdes
- Rapportering og oppfølging av økonomisk status og prognoser med vekt på avvik.
- Styringsgruppas oppfølging av innleid konsulent (prosjektleder/byggeleder)

Problemstilling 3:

- Rapportering til politisk nivå om økonomisk status og prognoser

SAKSOPPLYSNINGER:

Bakgrunn for saken er kommunestyrets vedtak i møte den 14.06.2018 i sak 68/2018 (sak: Sluttrapport for investeringsprosjektet Gjøvik barnehage):

1. *Sluttregnskapet for GJØVIK BARNEHAGE på kr. 57.300.000.- godkjennes*
2. *Merforbruket på kr 1.900.000.- dekkes av rådmannens investeringsreserve.*
3. *Saken oversendes Kontrollutvalget for nærmere vurdering av hvordan saken er fulgt opp.*

Kommunestyrets bestilling ble lagt frem for kontrollutvalgets i deres møte den 30.08.2018 der det ble fattet slikt vedtak (sak 43/2018):

1. ***Kontrollutvalget ber Innlandet Revisjon IKS gjennomføre et forvaltningsrevisjonsprosjekt rettet mot administrasjonens planlegging og oppfølging av investeringsprosjektet Gjøvik barnehage.***
2. ***Prosjektplan for gjennomføring av arbeidet bes fremlagt på neste møte. Med bakgrunn i at bestillingen kommer fra kommunestyret bes det om snarlig gjennomføring av revisjonsprosjektet.***

Vedlagt følger prosjektplanen for gjennomføringen av revisjonsprosjektet.

Prosjektplan

INVESTERINGSPROSJEKTET

GJØVIK BARNEHAGE

Gjøvik kommune

Innlandet Revisjon IKS

1. INNLEDNING

1.1 KONTROLLUTVALGETS VEDTAK

Kommunestyret behandlet sak om sluttrapport for investeringsprosjektet Gjøvik barnehage i sitt møte 14.6.18, i sak 68/2018 og fattet følgende vedtak:

1. *«Sluttregnskapet for Gjøvik barnehage på kr. 57.300.000.- godkjennes.*
2. *Merforbruket på kr 1.900.000.- dekkes av rådmannens investeringsreserve.*
3. *Saken oversendes Kontrollutvalget for nærmere vurdering av hvordan saken er fulgt opp.»*

Kontrollutvalget fulgte opp kommunestyrets vedtak i sak 43/2018 i sitt møte 30.8.18 der de vedtok følgende:

1. *«Kontrollutvalget ber Innlandet Revisjon IKS gjennomføre et forvaltningsrevisjonsprosjekt rettet mot administrasjonens planlegging og oppfølging av investeringsprosjektet Gjøvik barnehage.*
2. *Prosjektplan for gjennomføring av arbeidet bes fremlagt på neste møte. Med bakgrunn i at bestillingen kommer fra kommunestyret bes det om snarlig gjennomføring av revisjonsprosjektet.»*

1.2 BAKGRUNN FOR VEDTAKET

Bakgrunnen for pkt 3 i kommunestyrets vedtak er kostnadsoverskridelsen på 1,9 mill. kroner.

Det går frem av saksframstillingen til KS-68/2018 at kostnadsrammen for prosjektet ble satt til 51 mill. kroner i forprosjektet som ble vedtatt av kommunestyret i sak 101/14, 18.12.14. Etter prisstigning i byggeperioden ble rammen beregnet til 55,4 mill. kroner og dette beløpet ble innarbeidet i kommunens investeringsprogram/budsjett for 2014-2017. Det er opplyst i saken at prosjektet er gjennomført i henhold til gjeldende byggereglement som hovedentreprise. Sweco Norge AS har ivaretatt rollene som prosjektleder og byggeleder. Plan og Prosjekt Arkitekter AS har vært arkitekt og ledet prosjekteringsgruppen. Multibygge AS har vært hovedentreprenør. Hovedentreprenøren har hatt koordineringsansvaret for sideentreprenørene.

I saksframstillingen og sluttrapporten er det redegjort for at det har vært uforutsette forhold som førte til merkostnader og det har vært uenighet mellom byggherre og hovedentreprenør om økonomiske tilleggskrav. Det står i saksframstillingen at uforutsette forhold er rapportert i de løpende tertialrapportene. Kvaliteten på barnehagen omtales som god.

2. MÅL, PROBLEMSTILLINGER OG FORVENTET NYTTE

Sluttrapporteringen til kommunestyret viser en overskridelse på 1,9 millioner som administrasjonen hevder skyldes uforutsette forhold. I revisjonsprosjektet vil vi fokusere på den økonomiske styringen, da det er overskridelsene i byggeprosjektet som er bakgrunnen for kommunestyrets ønske om en gjennomgang.

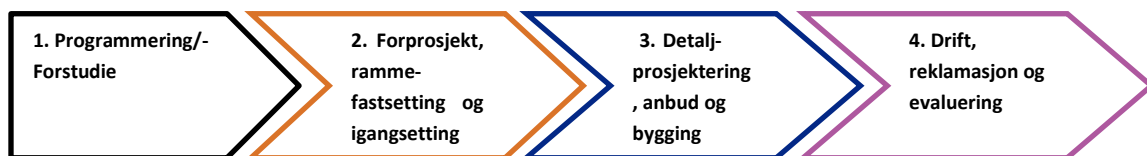
Målet med prosjektarbeidet vil være å undersøke om byggeprosjektet Gjøvik barnehage har vært underlagt tilfredsstillende økonomisk styring.

Nytteverdien av prosjektet kan være å påpeke eventuelle forbedringsmuligheter i forhold til økonomisk styring av byggeprosjekter. Siden vi kun ser på ett byggeprosjekt vil vurderinger ikke uten videre kunne generaliseres til styring av byggeprosjekter generelt i kommunen.

Vi har formulert følgende problemstillinger:

1. *Ble det etablert tilfredsstillende grunnlag for økonomisk styring av byggeprosjektet Gjøvik barnehage?*
2. *Var den økonomiske styringen i gjennomføringen av byggeprosjektet Gjøvik barnehage tilfredsstillende?*
3. *Var rapporteringen til politisk nivå tilfredsstillende?*

Byggeprosjekter i Gjøvik kommune gjennomføres med følgende faseinndeling:

FIGUR 1 FASEINNDELING BYGGEPROSJEKTER: KILDE: RETNINGSLINJER FOR GJENNOMFØRING AV BYGGEPROSJEKTER.

Dette revisjonsprosjektet avgrenses i hovedsak til å se på forprosjektfasen og detaljprosjekterings/byggefasen.

Aktuelle temaer i de tre problemstillingene:

Problemstilling 1:

- Kostnadsrammer i forprosjekt og prosjektering, herunder beregning og håndtering av usikkerhet.
- Etablering av prosjektorganisasjonen, ansvar, oppgaver og myndighet, krav til styring, rapportering og oppfølging mv
- Kontrakter med konsulenter og entreprenører.

Problemstilling 2:

- Oppfølging av hovedentreprenøren for å sikre at kontraktbetingelsene overholdes
- Rapportering og oppfølging av økonomisk status og prognoser med vekt på avvik.
- Styringsgruppas oppfølging av innleid konsulent (prosjektleder/byggeleder)

Problemstilling 3:

- Rapportering til politisk nivå om økonomisk status og prognoser

Vi vil vurdere underveis hvor detaljert det er nødvendig å gå inn i de ulike temaene for å besvare problemstillingene.

Det vil kunne oppstå behov for å endre formuleringer av problemstillingene underveis i prosjektet. Ved endringer i selve innholdet i prosjektet vil endringene bli diskutert med sekretariatet.

3. REVISJONSKRITERIER

Med revisjonskriterier mener vi de lover, forskrifter, retningslinjer, kommunale vedtak, faglige standarder mv som sier noe om hvordan virksomheten skal drives. Hensikten med revisjonskriteriene er at det skal settes opp noen autoritative "standarder" som kommunens praksis kan måles opp mot og som er grunnlaget for revisjonens vurderinger.

I dette revisjonsprosjektet skal vi vurdere om styringen av byggeprosjektet har vært tilfredsstillende. Vi må derfor finne revisjonskriterier som sier noe om hva som skal anses som «*tilfredsstillende styring*».

Gjøvik kommune har retningslinjer for gjennomføring av byggeprosjekter¹ som gir en beskrivelse av kvalitetskrav, faseinndeling, politisk og administrativ behandling og ansvarsfordeling. Revisjonen anser at disse retningslinjene er sentrale som utgangspunkt for revisjonskriterier i vårt prosjekt.

Innledningsvis i retningslinjene står det at byggeprosjektene i hovedregel skal gjennomføres i.h.t. reglene i PLP-metoden eller annen relevant prosjektmetodikk. PLP-metoden er en prosjektstyringsmetode som er utviklet av Innovasjon Norge og som bygger på sentrale prinsipper for god prosjektledelse (stikkordsmessig)²:

- Faseinndeling av prosjekter
- Fast organisering og faste roller
- Tydelighet om beslutninger og beslutningsprosess
- Oppfølging og kvalitetssikring.

¹ Retningslinjer for gjennomføring av byggeprosjekter i Gjøvik kommune. Sist vedtatt i kommunestyret 15. juni 2017.

² Hentet fra www.innovasjonnorge.no

Det er også aktuelt å ta utgangspunkt i annen prosjektmetodikk eller standarder for å vurdere hva som er tilfredsstillende styring. Revisjonskriterier skal være gyldige for revidert enhet og autoritative. Vi vil derfor undersøke hva kommunen selv evt har lagt til grunn.

I tillegg er kommunestyrevedtakene fra 2013 og 2014 vedrørende Gjøvik barnehage³ relevante revisjonskriterier.

4. METODE OG GJENNOMFØRING

Prosjektet vil bli gjennomført i henhold til RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon som er gjeldende som god kommunal revisjonsskikk fastsatt av Norges Kommunerevisorforening.

Metode

Prosjektet vil i hovedsak bli gjennomført ved dokumentstudier av relevante prosjektdokumenter. Aktuelle dokumenter kan blant annet være forprosjektrapport, eventuell utfyllende dokumentasjon av hvordan kostnader er beregnet og usikkerhet er ivaretatt, dokumenter som viser hvordan prosjektet er organisert, statusrapporter fra prosjektleder til styringsgruppa, møtereferater fra styringsgruppa, prosjektrekskap, kontrakter, rapporteringer fra styringsgruppa til rådmann og rapportering og til politisk nivå. Vi vil avgrense innhenting av informasjon til det som er nødvendig for å analysere den økonomiske styringen av byggeprosjektet.

Dokumentene vil bli supplert med intervjuer med sentrale personer involvert i styringen av prosjektet. Ut fra organisering av slike prosjekter beskrevet i retningslinjene for byggeprosjekter, antar vi at dette først og fremst vil være leder av styringsgruppa (kommunalsjef) og leder for Eiendom og evt andre fra eiendom som har deltatt i prosjektstyringen. Det kan også være aktuelt å intervju innleid prosjektleder.

Gjennomføring

Ut fra størrelsen på dette byggeprosjektet og at overskridelsen på 1,9 mill. kroner ikke synes å være betydelig, har revisjonen lagt opp til at prosjektet kan gjennomføres innenfor et timeanslag på 150 timer inkl. denne prosjektplanen.

Ressursbruken kan bli litt høyere enn anslått hvis det viser seg at det blir vanskelig å innhente nødvendige data eller vi gjør funn som krever nærmere undersøkelser.

Vi planlegger oppstart i løpet av høsten og gjennomføring i løpet av høsten/18 – vinteren /19. Dette vil si at kontrollutvalget får endelig rapport til behandling i løpet av vinteren 2019. Vi vil gi beskjed til kontrollutvalget dersom denne fremdriftsplanen blir vesentlig endret.

Reidun Grefsrud vil være oppdragsansvarlig for prosjektet.

³ 49/13 Forprosjekt Gjøvik barnehage og 101/14 Gjøvik barnehage - godkjenning av forprosjekt

Gjøvik kommune

SALG AV STOKKE NEDRE – OPPFØLGING AV BESTILLING FRA KOMMUNESTYRET

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	11.10.2018	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Saksfremlegg kommunestyrets sak 93/2018 – Salg av Stokke Nedre	Vedlegg 1
2. Avisartikkel OA 29.09.2018 – <i>Milliontap på Stokke Nedre</i>	Vedlegg 2

FORSLAG TIL VEDTAK:

1. Kontrollutvalget ber Innlandet Revisjon IKS gjennomføre en gjennomgang av saken.
2. Plan for gjennomføring av arbeidet bes fremlagt på neste møte.

SAKSOPPLYSNINGER:

Kommunestyret behandlet i sitt møte den 27.09.2018 salg av Stokke Nedre, der det ble fattet slikt vedtak (k.sak 93/2018):

Kommunestyret godkjenner salgssummen for Stokke Nedre på kr. 14 600 000.
Salgsinntektene fra eiendommen med fradrag av omkostninger tilføres investeringsregnskapet.
Kommunestyret ber om at saken oversendes kontrollutvalget for gjennomgang.

Fra kommunestyrets behandling:

Forslag fra Ole Wilhelm Skundberg, SP:
Kommunestyret ber om at saken oversendes kontrollutvalget for gjennomgang.

Formannskapets innstilling og forslaget fra SP ble enstemmig vedtatt.

Vedlagt saken følger saksfremlegget i saken kommunestyrets behandling og omtale av saken i Oppland Arbeiderblad.

Kommunestyret har bestilt en gjennomgang. Nøyaktig hva denne gjennomgangen skal inneholde er derimot ikke beskrevet. Dette er opp til kontrollutvalget og revisjonen og utlede.

Bestillingen fra kommunestyret legges frem til drøfting og til oversending til Innlandet Revisjon IKS for videre oppfølging.

Arkiv:**JournalpostID:** 18/64884**Saksbehandlar:** Marit Lium
Dahlborg**Dato:** 24.09.2018**Saksframlegg**

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
116/2018	Formannskapet	26.09.2018
93/2018	Kommunestyret	27.09.2018

Salg av Stokke Nedre**Kommunestyret 27.09.2018:****Behandling:**

Forslag fra Ole Wilhelm Skundberg, SP:

Kommunestyret ber om at saken oversendes kontrollutvalget for gjennomgang.

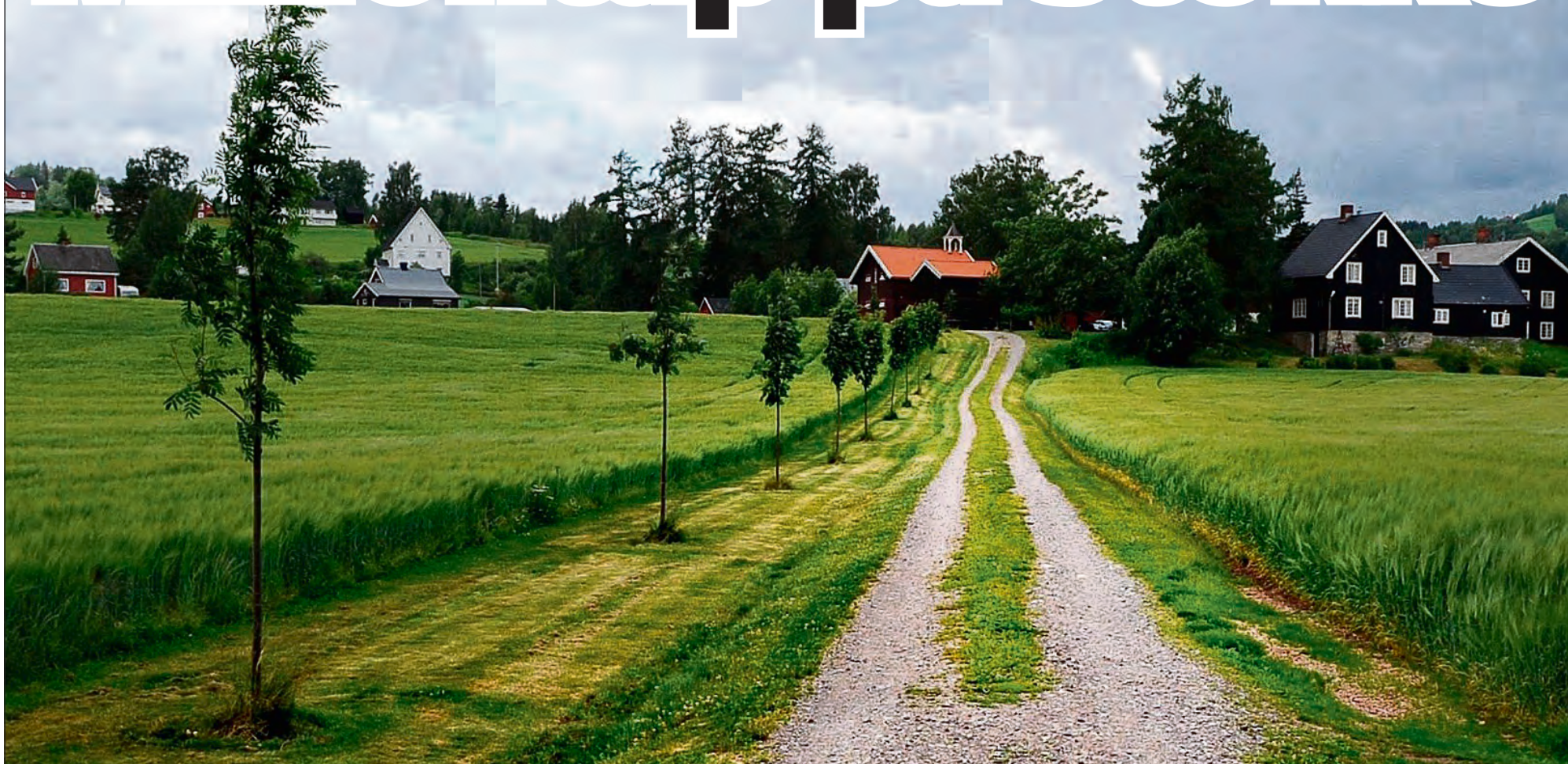
Formannskapets innstilling og forslaget fra SP ble enstemmig vedtatt.

KOM- 93/2018 Vedtak:**Kommunestyret godkjenner salgssummen for Stokke Nedre på kr. 14 600 000.****Salgsinntektene fra eiendommen med fradrag av omkostninger tilføres investeringsregnskapet.****Kommunestyret ber om at saken oversendes kontrollutvalget for gjennomgang.****Formannskapet 26.09.2018:****Behandling:**

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

FOR- 116/2018 Vedtak:**Kommunestyret godkjenner salgssummen for Stokke Nedre på kr. 14 600 000.****Salgsinntektene fra eiendommen med fradrag av omkostninger tilføres investeringsregnskapet.**

Milliontap på Stokke

GJØVIK: Høyre rettet sterk kritikk mot administrasjonen og posisjonen i saken om Stokke Nedre. Formannskapet var likevel enstemmig enig i rådmannens forslag om å selge gården med tap på drøye 1,8 millioner kroner.

HENRIK HORNNÆSS
redaksjonen@oa.no

Rådmann Magnus Mathisens forslag om å selge Stokke Nedre for 14,6 millioner kroner innebærer et tap på 1,4 millioner.

Onsdag ble saken behandlet i formannskapet. Der ble råd-

mannens forslag vedtatt, men ikke uten debatt. Torvild Sveen (Sp) ville vite om tapet på eiendommen til den nette sum av 1,4 millioner kroner ville bli større og ba om den endelige sluttregningen etter inngått avtale med eiendomsmekler.

Provisjon øker tapet

Da ble det opplyst at eiendomsmekleren har krav på en provisjon på 3 prosent, noe som tilsvarer cirka 450.000 kroner. Dermed blir tapet på kjøp og salg av eiendommen på drøye 1,8 millioner kroner.

- Den eneste vinneren i denne saken er eiendomsmekleren som har ledd hele vegen til banken to ganger, sa Svein Håvar Korshavn (H). - Det at kommunen får et tap på nesten to mil-

lioner kroner etter en fullstendig feilslått vurdering er krittikkverdig. Det verste er at vi i utgangspunktet dro prisen opp for å holde andre budgivere ute. Jeg synes det ligger læring i en rekke dårlige vurderinger av politisk ledelse og administrasjon, fortsatte han.

Sjansespill

Arbeiderpartiet mente tross tapet at det var en sjanse verdt å ta.

- En kan mene mye om dette, men rådmannen kom med en sak for å se på muligheten om å finne en tomt for framtidig sykehus. En tar alltid en risiko ved et slikt kjøp. Kanskje var det ikke det beste alternativet, men av og til må en som kommune ta noen sjanser for å havne i en

god posisjon, sa Even Solhaug (Ap).

- Det er viktig å minne om at en sjelden står overfor en tomt som har størrelsen til å være et alternativ til en sykehusetablering i egen kommune. Om en ikke tar sjanser blir en ikke kritisert, men vi kan ikke ende opp med å aldri ta sjansen i frykten for å ikke lykkes. Tapet er synd og en ulempe for kommunen, men om vi hadde fått konseksjon og hatt dette kortet å spille med, ville vi blitt nærmest gienklært lenger fram i løypa, mente ordfører Bjørn Iddberg.

- Det koster å være kar og her var en skikkelig kar. Det var et høyt spill i utgangspunktet. Dette med jordvern og konseksjon burde gitt røde lys, sa Torvild Sveen.

Blir sak

GJØVIK: Gjøvik kommunes kjøp og salg av gården Stokke Nedre, med milliontap, ender som en sak for kontrollutvalget.

PER HOVLAND
per.hovland@oa.no

Gjøvik kommune kjøpte gården Stokke Nedre i håp om å kunne tilby en attraktiv tomt for nytt hovedsykehus for Innlandet. Men kommunen fikk ikke konsesjon, og må nå selge til en lavere sum enn de selv ga. Blant annet fordi skogen er taksert til en lavere verdi.

Fellesskapets penger

Debatten rundt salget ble i torsdagens kommunestyre preget av ydmykhet hos noen, og en smule hva-var-det-jeg-sa fra andre hold.

Høyres Svein Håvar Korshavn påpekte at nær to millioner kroner av skattebetalernes penger var blitt borte. - Vi skjønner fortsatt ikke helt hva som var tenkt med denne handelen, sa han.

Senterpartiets Ole Wilhelm Skundberg mente at kjøpet av Stokke Nedre må gjennomgås av kontrollutvalget.

- Det må være noe vi kan lære av denne saken, sa han.

Dette ble vedtatt og blir følge-lig siste kapittel i saken.

- Helt meningsløst

Innleggene fikk imidlertid Arbeiderpartiets Tor Arne Hauge til å fyre seg opp.

- Jeg er forundret over at man kun gjør dette til en diskusjon om denne gården. Om vi skal

ALVER
ADVOKATFIRMA

NY MEDARBEIDER

Vi ønsker Elisabeth M. Bendixen velkommen til Advokatfirmaet Alver AS. Elisabeth har tiltrådt som advokat i Advokatfirmaet Alver AS 1. september 2018. Hun kommer fra stilling som kommuneadvokat i Ringsaker kommune. Tidligere har hun blant annet vært kst. tingrettsdommer og rådgiver i Utenriksdepartementet.

Elisabeth vil arbeide innenfor de fleste av firmaets rettsområder. Hun har særlig kompetanse innen forvaltningsrett, fast eiendom, plan- og bygningsrett, kontraktsrett, barnevern og psykisk helsevern.

Lillehammer – Gjøvik – Moelv – Otta
post@alver.as – www.alver.as

DIN STØTTESPILLER
I MEDGANG OG
MOTGANG!

Pioneer
PL990
PLATESPILLER

Nå kun

1998,-

Slåtsveen
Elektro

Gjøvik • Hunndalen • 61 17 77 50

Nedre

STOKKE NEDRE

- Gården Stokke Nedre ligger nederst i Redalen med 800 meter strandlinje til Mjøsa.
- De siste årene har den vært et populært sted for selskaper og gårdsturisme.
- Den har et totalareal på 1612 dekar, hvorav 191 dekar dyrka mark og 1375 dekar produktiv skog.
- På tunet ligger blant annet to våningshus, hvorav det ene er tilrettelagt for selskaper, arrangementer og overnatting, et totalrenovert stabbur som også har rom for overnatting, samt en stor driftsbygning.

I KLINSJ: Gjøvik kommune må selge Stokke Nedre med tap. Tor Arne Hauge (Ap) forsvarte kjøpet med en tordentale. Svein Håvar Korshavn (H) var ikke enig. **FOTO: ARKIV / PER HOVLAND**

for kontrollutvalget

ha et offensivt og innovativt perspektiv på utvikling av dette samfunnet, er det en forutsetning at vi gjør feil. Vi må klappe for feila og klappe for seirene. Å ha et perspektiv om at dette har kostet to millioner kroner, er jo helt meningsløst. Det gjør oss til en defensiv, pinglete og lusete kommune! Skal vi gi et signal til ansatte i denne kommunen, så er det ut og feil! Feil oftere og mer og vær stolte av det.

Han viste til Skjerven-tomta, som kommunen satt på i årevis, hvor det nå bygges som aldri før.

- Men i saken om Stokke Nedre setter vi oss altså ned og syter og klager over noe vi skal være forferdelig stolt av. Takk for at vi gjorde det. Vi gjør det igjen, folkens!, tordnet det fra Hauge.

Ydmyk ordfører

Ordfører Bjørn Iddberg (Ap)

var atskillig mer ydmyk.

- Vi beklager at vi tok feil. Av og til gjør man det. Her sto vi overfor en mulighet for å få styrket sjansene våre til å få en enorm investering som et hovedsykehus for Innlandet vil være, innenfor vår kommune. Historisk sett var dette ekstraordinært, sa Iddberg.

Ordføreren hadde full aksept for at saken skal belyses av kontrollutvalget. Også varaordfører Finn Olav Rolijordet (Rødt) erkjente at de burde brukt mer tid på å sette seg inn i saken.

Hadde trua

Rådmann Magnus Mathisen svarte på spørsmål om hvorfor man handlet så raskt. Og hvorfor kommunen i kjøpekontrakten ikke satte en forutsetning om konsesjon:

- Vi måtte handle raskt, ellers hadde vi ikke fått kjøpt gården. Det hadde vi heller

ikke om vi hadde satt konsesjon som en forutsetning.

KrFs Kjetil Weyde syntes det er rart å skulle være stolte av vedtaket som ble gjort for et år siden. Fra talerstolen undret han seg over hvor mange av de 24 som stemte for Stokke Nedre-kjøpet som oppriktig trodde at dette kunne bli sykehustomt.

Her var ordfører Iddberg klar: - Jeg trodde ærlig og oppriktig at et så samfunnsnyttig formål som sykehus ville trumfe jordvernet, og at vi ville få konsesjon. Vi lyktes altså ikke med dette. Men samtidig skal jeg sove godt om natta med tanke på at vi har gjort det vi kan for å sikre gode alternativer til sykehustomt. Jeg trodde på dette, men tok feil. Det beklager jeg. Og det er vel egentlig ganske sterkt uttrykt fra en ordfører.

- Vi jobber med innsparing, men det hjelper ikke

HOV: Nye kostnader øker mer enn effekten av innsparinger i Søndre Land. Rådmannen har nok en gang uttrykt bekymring.

SÆMUND MOSHAGEN
saemund.moshagen@oa.no

- Det bekymrer meg at vi ikke klarer å gjøre noe med dette til tross for løpende fokus på innsparing.

Det sa rådmann Arne Skogsbakken da et utvidet formannskap i Søndre Land onsdag ble informert om framdriften i arbeidet med neste års kommunebudsjett og økonomiplan for de påfølgende årene.

- Vi er der vi har vært hele tida i den forstand at vi har et avvik på nær 27 millioner kroner i ordinær drift per utgangen av august. Merinntekter på skatt og rammeoverføringer, samt finansinntekter bedre enn budsjettet, gjør at samlet budsjettavvik er på 18,1 millioner kroner, sa Skogsbakken.

Feriestengt

Oppvekst er et område med betydelige budsjettoverskridelser. Det ble spurt i formannskapet om ikke nedleggelsen av Vestsida skole gir en positiv økonomisk effekt i driften. Kommunalsjef Knut Åge Berges svar på det var at dette ikke frigjør ressurser til andre områder innenfor oppvekst, men «fjerner en ubalanse mellom budsjett og regnskap fra 1. august i år».

Innenfor oppvekst er det derfor mer snakk om å innføre feriestengte barnehager og SFO, og færre paralleller på trinnene i skolen, enn å tilføre ressurser.

Utgiftene øker

Kommunens ordinære drift har ligget mer eller mindre konstant omkring 30 millioner kroner over budsjettet nivå de to siste årene. Merinntekter på skatt og finans, avdragsfrie lån, forskyving av pensjonskostnader og andre regnskapsmessige grep har likevel gitt balanserte regnskap ved årets slutt.

Rådmannen tror kommunen

HELLIG OVERBEVIST:

- Jeg er hellig overbevist om at vi ikke kan fortsette som nå, sa rådmann Arne Skogsbakken.

FOTO: SÆMUND MOSHAGEN

skal lande på beina totalt sett også i år, men maner til grep som kan gi varig effekt i driftsøkonomi. For i den kommer nye, store kostnader inn når investeringen i nye Hovlitunet omsorgssenter skal finansieres fra 2019.

- Må omstille oss

- Vi kan ikke fortsette som nå. Det fungerer ikke å skjære ned flatt over hele fjøla år etter år. Vi må omstille oss og gjøre ting annerledes. Det er bred enighet om at vi må satse på tidlig innsats for å kunne høste gevinster i framtida. Jeg er hellig overbevist om at det er veien å gå, sa rådmannen.

Dette er visa som er gjentatt en rekke ganger i Søndre Land de siste to årene. Rådmannen maner til omstilling og strukturendringer. De folkevalgte er enige i at det er nødvendig, men sliter med å bli enige om resepten.

Utfordringene kommer tydelig til syne etter de folkevalgte komiteenes innspillsrunde til budsjettarbeidet. Forslagene til innsparingstiltak og kutt i neste års budsjett utgjør 9,8 millioner kroner, mens det er innmeldt nye behov for 15 millioner. Kommunen er altså lenger unna et netto kostnadskutt nå enn før arbeidet med budsjett og økonomiplan startet.

Bli med på
LAGET VÅRT

Oppland
ARBEIDERBLAD

Oppland Arbeiderblad (OA) skal være førstevalget for nyheter og annonser i Vestoppland. Avisen dekker Vestoppland, med hovedvekt på Gjøvik, Toten og Land. Hovedredaksjonen ligger i Gjøvik, en by i vekst og preget av optimisme. Gjøvik ble i 2016 universitetsby med sterke miljøer innen blant annet informasjonssikkerhet, teknologi og helse. OA har 63.000 daglige lesere, positiv opplagsutvikling og solid økonomi. Vi har 37 ansatte, herav 26 i redaksjonen. OA er en del av Amedia, som er landets største utgiver av lokale medier med 64 avistitler og 2,4 millioner daglige lesere. Journalistikken er vår forretningsidé. For mer informasjon, se oa.no og amedia.no

Oppland Arbeiderblad (OA) er i positiv utvikling og vi søker

DIGITALREDAKTØR

Du må ha sans for digital utvikling og ha teft for nyheter.

Du vil arbeide i tospann med nyhetsredaktør – og sammen vil dere være våre spydspisser i vårt utviklingsarbeid.

Har du spørsmål til stillingen ta kontakt med Hamnøy:

Jan Tore Hamnøy, E-post: jth@hamnøy.no Mobil: 411 02 200 eller

Else-Margrete Liknes Overøye, E-post: eml@hamnøy.no Mobil: 969 11 135

Søknadsfrist: 15.10.2018. Søknadsskjema: www.hamnøy.no/stilling

Gjøvik kommune**REGNSKAPSREVISJON: STRATEGI FOR REVISJON AV
KOMMUNEREGNSKAPET FOR 2018**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	11.10.2018	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Hovedtrekkene i overordnet revisjonsstrategi (brev fra Innlandet Revisjon IKS)	Ikke vedlagt
2. Vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet (brev av 12.09.2018 fra Innlandet Revisjon IKS til kontrollutvalget)	Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

1. Revisors presentasjon av hovedtrekkene i overordnet revisjonsstrategi for revisjon av kommuneregnskapet for 2018 tas til orientering.
2. Oppdragsansvarlig revisors vurdering av egen uavhengighet tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:**Oppsummering:**

I tråd med etablert praksis presenterer Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig revisor hovedtrekkene i overordnet revisjonsstrategi for revisjon av kommuneregnskapet for inneværende år. Hensikten er å holde kontrollutvalget løpende orientert om regnskapsrevisjonens arbeid, jf. kravene i forskrift om kontrollutvalg.

I tillegg til beskrivelse av hovedtrekkene i overordnet revisjonsstrategi, presenteres også revisors egenvurdering av sin uavhengighet til kommunen /oppdraget (se vedlegg). Det siste følger av krav i lovverket om årlig å avgi en slik erklæring.

Saken er en orienteringssak for kontrollutvalget.

Revisjonsstrategien og kontrollutvalgets rolle/ansvar:

Bakgrunnen for revisors presentasjon av revisjonsstrategien overfor kontrollutvalget er forskrift om kontrollutvalg § 6:

”Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens årsregnskap og kommunale eller fylkeskommunale foretaks årsregnskap blir revidert på en betryggende måte, herunder å holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at dette foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk og kontrollutvalgets instruks, eller avtaler med revisor.”

Dersom man skal holde seg ”løpende orientert” mv. slik forskriften krever, vil kunnskap om revisors planlegging og revisjonsstrategi være viktig informasjon. Dette fremgår også av egen veileder for kontrollutvalget om det ansvaret kontrollutvalget har overfor regnskapsrevisor (utgitt av Norges Kommunerevisorforbund, 2010). I veilederen står bl.a.:

Kunnskap om revisjonens innhold

For at kontrollutvalget skal kunne ha en oppfatning av om regnskapene blir revidert på en betryggende måte, bør kontrollutvalgene ha kunnskap om hva revisjonsarbeidet omfatter.

Et engasjementsbrev fra revisor vil kunne være til hjelp. Hensikten med et engasjementsbrev er å informere den reviderte om revisjonsoppdragets art og klargjøre de involverte partenes oppgaver og plikter. Her vil formål og innhold i revisjonen utdypes nærmere, sammen med en avklaring av hva som er kommunens ansvar.

Det er utarbeidet en revisjonsstandard som omhandler vilkårene for et revisjonsoppdrag og engasjementsbrev. Spesielt forhold knyttet til rapportering og kommunikasjon vil kunne bidra til nyttige avklaringer i forhold til kontrollutvalgets oppgave og forventninger. Hva kan det forventes at revisor skal rapportere når og i hvilken form? Eksempler vil være revisjonsberetningen og hva som ligger til grunn for denne, rapporteringsrutiner om avdekkede misligheter, såkalte nummererte brev og hva som vil bli rapportert i disse og eventuelt annen rapportering fra revisor. Det vises til ISA 210 Inngåelse av avtale om vilkårene for revisjonsoppdraget når det gjelder engasjementsbrev fra revisor. Kontrollutvalget må gjøre seg kjent med dette brevet.

Årlig presentasjon av revisjonsstrategien er også nedfelt i kontrollutvalgets avtale med Innlandet Revisjon IKS (oppdragsavtalen). Krav og forventninger til den årlige presentasjonen er beskrevet slik i avtalens vedlegg 1:

- **Formål/resultatkrav:**
Kontrollutvalget får tilstrekkelig informasjon til å vurdere at revisjonen av kommunens årsregnskap er lagt opp på en betryggende måte.
- **Hovedtrekkene i overordnet revisjonsstrategi legges frem for kontrollutvalget.**
Hovedtrekkene er overordnet beskrivelse og vurdering av:
 - *Inndeling av kommunen i revisjonsområder*
 - *Risiko- og vesentlighetsvurderinger*
 - *Metodikk og angrepsvinkel*
 - *Risikofaktorer til oppfølging*
- **Strukturert orientering med muligheter for dialog med kontrollutvalget.**

Innlandet Revisjon IKS

Gjøvik, 12. september 2018

J.nr./Referanse: 2018-849/KU-GK/korr/id

Til kontrollutvalget

Vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet i forhold til Gjøvik kommune

Innledning

I henhold til forskrift om revisjon (revisjonsforskriften) § 12 skal oppdragsansvarlig revisor for kommuner ha ført en hederligandel. Oppfølging av dette kravet tilligger kontrollutvalget, jamfør merknader til nevnte bestemmelse.

I følge revisjonsforskriften § 15 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder også for revisors medarbeidere, men det er kun oppdragsansvarlige revisorer som plikter å legge fram en skriftlig vurdering for kontrollutvalget.

Lovgivningsmessige krav til revisors uavhengighet

Følgende fremgår av kommuneloven § 79:

Den som foretar revisjon for en kommune eller fylkeskommune kan ikke ivareta revisjons- og kontrolloppdrag for kommunen eller fylkeskommunen dersom revisor eller dennes nærstående har en slik tilknytning til revidert eller kontrollert virksomhet, dens ansatte eller tillitsmenn, at dette kan svekke revisors uavhengighet og objektivitet. Det samme gjelder dersom det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet ved gjennomføring av oppgavene. Ansettelse som revisor i kommunen eller fylkeskommunen, eller i en interkommunal samarbeidsordning, medfører ikke i seg selv at revisoren mangler nødvendig uavhengighet og objektivitet.

Som nærstående regnes

- a) ektefelle og en person som vedkommende bor sammen med i ekteskapsliknende forhold
- b) slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken, og deres ektefeller eller personer som de bor sammen med i ekteskapsliknende forhold og
- c) slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken til en person som nevnt under bokstav a.

Krav til uavhengighet er nærmere spesifisert i revisjonsforskriften § 13.

- Revisor kan etter denne forskrift ikke inneha andre stillinger hos kommunen eller fylkeskommunen eller i virksomhet som den kommunen eller fylkeskommunen deltar i ved siden av revisoroppdraget.

Hovedkontor:
Kirkegata 76
2609 Lillehammer
Tlf. 61 28 90 80

Kontor Gjøvik:
Studievegen 7
2815 Gjøvik
Tlf. 61 28 90 80

Kontor Otta:
Ola Dahls gate 3 A
2670 Otta
Tlf. 61 28 90 80

Firma:
E-post: postmottak@irev.no
www.irev.no
Postboks 988
2626 Lillehammer
Reg. nr. 987 769 386 MVA
Bank kto. 1604 11 46927

- Revisor kan ikke være medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i.
- Revisor kan ikke delta i, eller ha funksjoner i annen virksomhet når dette kan føre til at vedkommendes interesser kommer i konflikt med interessene til oppdragsgiverne eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til den som foretar revisjon.

I tillegg er det følgende begrensninger ved gjennomføring av oppgaver, jf. revisjonsforskriften § 14:

- revisor kan ikke utføre rådgivnings- eller andre tjenester der dette er egnet til å påvirke eller reise tvil om revisors uavhengighet og objektivitet
- revisor kan ikke yte tjenester som hører inn under den revisjonspliktiges (dvs kommunens) egne ledelses- og kontrolloppgaver
- revisor kan ikke opptre som fullmektig for den revisjonspliktige, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstolloven.

Oppdragsansvarlig revisors vurdering av uavhengighet

Pkt 1: Ansettelsesforhold	Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i Innlandet Revisjon IKS.
Pkt 2: Medlem i styrende organer	Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som Gjøvik kommune deltar i.
Pkt 3: Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.
Pkt 4: Nærstående	Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til Gjøvik kommune som har betydning for uavhengighet og objektivitet.
Pkt 5: Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	Før slike tjenester utføres foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriftens § 14, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor Gjøvik kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.
Pkt 6: Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor Gjøvik kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.

Pkt 7: Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	Undertegnede opptre ikke som fullmektig for Gjøvik kommune.
Pkt 8: Andre særegne forhold	Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.

Med hilsen

Ingebjørg Dybdal

Ingebjørg Dybdal

Oppdragsansvarlig revisor

SAK NR. 53/2018

Gjøvik kommune

TERTIALRAPPORT 2/2018 FRA INNLANDET REVISJON IKS

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	11.10.2018	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Tertialrapport 2/2018 fra Innlandet Revisjon IKS

Vedlagt:

Ja

FORSLAG TIL VEDTAK:

Tertialrapport 2/2018 fra Innlandet Revisjon IKS tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

Saken er en oppfølging av inngått oppdragsavtale med Innlandet Revisjon IKS der det er avtalt tertialvis rapportering til kontrollutvalget m.h.t. økonomi:

4.5 Økonomirapportering

Innlandet Revisjon IKS rapporterer til kontrollutvalget 1. og 2. tertial (30/4 og 31/8), i tillegg til en årsrapport (31/12).

Rapporteringen gjøres på samme nivå som oppdragsavtalen og oversendes kontrollutvalget senest en måned etter utløp av rapporteringsperioden. Tertialrapporteringene skal begrunne eventuelle vesentlige avvik mellom budsjett og prognose.

Uavhengig av tertialrapporteringen skal Innlandet Revisjon IKS løpende informere kontrollutvalget om forventede vesentlige avvik fra oppdragsavtalen.

Hensikten med rapporteringen er bl.a. å lette kontrollutvalgets arbeid med oppfølging av den vesentligste posten i kontrollutvalgets budsjett og bevisstgjøre kontrollutvalget på evt. ledige midler til gjennomføring/bestilling av forvaltningsrevisjon.

Vedlagt følger rapportering fra Innlandet Revisjon IKS for siste tertial til orientering.

Rapporten kan oppsummeres slik:

- Regnskapsrevisjon: Prognose 31/12 = budsjett (1110 timer).
- Forvaltningsrevisjon: Prognose pr. 31.12.2018 viser at det ligger an til forbruk på totalt 187 timer mot budsjettet 550 timer, dvs. en **besparelse på 363 timer** (ca. 350 000 kroner).

Følgende er skjedd etter 2. tertial 2018:

- Bestilling av revisjonsprosjektet Investeringsprosjektet Gjøvik barnehage: Stipulert til 150 timer.
- Ny bestilling fra kommunestyret; Salg av Stokke Nedre.
- Møter: Prognose 31/12 = budsjett (60 timer).

Innlandet Revisjon IKS

Lillehammer, 11.08.2018
J.nr./Referanse: 2018-822 BH

Til Kontrollutvalget i Gjøvik kommune
v/sekretariatet

Tertialrapport 2/2018

Det vises til oppdragsavtalen pkt. 4.5. Innlandet Revisjon IKS skal rapportere til kontrollutvalget på samme nivå som oppdragsavtalen per 30.04., 31.08. og 31.12. Rapporten skal begrunne eventuelle vesentlige avvik mellom budsjett og prognose.

Nedenfor følger oversikt over ressursbruk per 31.08.2018.

	OPPDRAKS		FORBRUK		Prognose	
	AVTALE		2. tertial			
	Timer	Pris	Timer	Pris	Timer	Pris
REGNSKAPSREVISJON						
Revisjon av årsregnskapet	880	930	402	930		
Attestasjoner og revisjonsuttalelser	200	930	115	930		
Veiledning og bistand	30	930	21	930		
SUM REGNSKAPSREVISJON	1110	930	538	930	1110	930
BESTILTE TJENESTER						
Bestilte mindre undersøkelser	50	1020				
Forvaltningsrevisjon	500	1020	60	1086	187	1109
Selskapskontroll		1020				
SUM BESTILTE TJENESTER	550	1020	60	1086	187	1109
Møter i KU og KST	60	1020	41	1020	60	1020
SUM TIMER	1720		639		1357	

Kommentarer vedrørende regnskapsrevisjon

Det er samlet for regnskapsrevisjon ikke vesentlig avvik mellom prognose i følge oppdragsavtalen og medgåtte ressurser per 2. tertial 2018. Vi antar at tidsbruken for året samlet for regnskapsrevisjon vil holde seg innenfor rammene i oppdragsavtalen.

Det er ingen nummererte brev til oppfølging.

Hovedkontor:
Kirkegata 76
2609 Lillehammer
Tlf. 61 28 90 80

Kontor Gjøvik:
Studievegen 7
2815 Gjøvik
Tlf. 61 28 90 80

Kontor Otta:
Ola Dahls gate 3 A
2670 Otta
Tlf. 61 28 90 80

Firma:
E-post: postmottak@irev.no
www.irev.no
Postboks 988
2626 Lillehammer
Reg. nr. 987 769 386 MVA
Bank kto. 1604 11 46927

Kommentarer vedrørende forvaltningsrevisjon

	Forbruk hittil i år			Prognose 2018			Kommentarer
	Timer	Kroner	Pris	Timer	Kroner	Pris	
Totalt	60	65160	1086	187	206895	1109	
10346 Rusomsorg	16	17205	1110	16	17205	1110	Prosjektet er avsluttet og rapport er behandlet av KU i januar. Totalt timeforbruk i 2017 og 2018 er 265 timer.
10369 Saksutredning omorganisering Kriesesenteret	11	10770	979	11	10770	979	Prosjektet er avsluttet og rapport er behandlet av KU i januar. Totalt timeforbruk i 2017 og 2018 er 131 timer.
10399 Legetjenesten Gjøvik kommune	31	33855	1110	150	168720	1125	Prosjektet gjennomføres i løpet av 2018.
10401 SK Horisont Miljøpark IKS 2018.	3	3330	1110	10	10200	1020	Felles foranalyse legges fram for kommunene i Gjøvik-regionen i høst.
10402 Investeringsprosjektet Gjøvik barnehage	0	0		30	33300	1110	Prosjektplan legges fram for KU i oktober.
Oppdragsavtale forvaltningsrevisjon og selskapskontroll				500	510000	1020	

Med hilsen

Bjørn Hagen
Daglig leder

Gjøvik kommune

OPPDRAGSAVTALE MED INNLANDET REVISJON IKS FOR 2019

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	12.10.2017	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Forslag til oppdragsavtale mellom kontrollutvalget og Innlandet Revisjon IKS for 2019
2. Selskapsavtale for Innlandet Revisjon IKS

Vedlagt:

Vedlegg 1

Nei

FORSLAG TIL VEDTAK:

Oppdragsavtale for 2019 godkjennes under forutsetning av at kommunestyret godkjenner kontrollutvalgets forslag til budsjett for 2019.

SAKSOPPLYSNINGER:

Bakgrunn/oppsummering:

Kommunen inngår i et forpliktende samarbeid med 11 andre kommuner og Oppland Fylkeskommune om deltakelse i det interkommunale revisjonsselskapet Innlandet Revisjon IKS. Dette er regulert i en egen selskapsavtale, som bl.a. forplikter kommunene å kjøpe/bestille alle lovpålagte revisjonstjenester fra selskapet.

Kommunestyret har delegert til kontrollutvalget å inngå nærmere avtale med Innlandet Revisjon IKS om kjøp av revisjonstjenester. Denne avtalen er kalt ”oppdragsavtale”, og det er etablert praksis med årlig gjennomgang og justering. I tillegg til å regulere innhold og omfang av revisjonstjenestene det enkelte år, fungerer avtalen også som budsjettgrunnlag for kontrollutvalgets utgifter til revisjon det enkelte år.

Vedlagt følger forslag til oppdragsavtale for neste år. Forslag til vedtak i saken forutsetter at det er samsvar mellom avtalen og kontrollutvalgets forslag til eget budsjett for neste år når det gjelder det økonomiske omfanget av avtalen.

Kort om ny avtale – omfang og priser:

Nedenfor følger en kort oversikt fra oppdragsavtalens pkt. 3 (økonomi/betaling for tjenester):

- **Totalt antall timer er uendret** fra fjoråret (1720 timer).
- Økonomisk omfang av avtalen er økt fra kr. 1 654 500 i inneværende år til kr. 1 706 100 for neste år. Dette utgjør en **prisøkning på ca 3,1 %**.
- Timepriser i selskapet er:
 - Regnskapsrevisjon: 960,- (økt fra 930).
 - Bestilte tjenester (forvaltningsrevisjon mv.): Gjennomsnittspris kr. 1050,- (økt fra 1020,-), timepris revisor kr. 960,- (økt fra 930,-) og oppdragsansvarlig revisor kr. 1 140,- (økt fra 1 110,-)

Nytt for 2019 er at tidligere vedlegg til avtalen (om regnskapsrevisjon) er tatt ut og at nytt vedlegg vedr. personvernerklæring er lagt ved.

Generelt om oppdragsavtalen:

Oppdragavtalen fungerer som et overordnet dokument i styringsdialogen mellom kontrollutvalget (oppdragsgiver/bestiller) og Innlandet Revisjon IKS (utfører), og skal bidra til å oppfylle kravet til kontrollutvalget om å føre tilsyn med at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning og at revisjonsarbeidet er i tråd med lover, regler, faglige standarder mv. (jf. forskrift om kontrollutvalg § 4 og § 6). Oppdragsavtalen rulleres årlig.

Kontrollutvalgets handlingsrom mht. økonomi:

Det vises til avtalens pkt. 3 (økonomi/betaling for tjenester), og oversikt over tjenester og priser.

- **Tjenester:** Alle tjenester som er listet opp representerer lovpålagte oppgaver med unntak av følgende linjer:
 - Linje 4 – Veiledning og bistand (en del av arbeidet med regnskapsrevisjon)
 - Linje 5 – Bestilte mindre undersøkelser
- **Timeforbruk - regnskapsrevisjon:** Revisor avgjør dette. Med unntak av linje 4 (veiledning og bistand), har kontrollutvalget lite/ingen påvirkningskraft.
- **Timeforbruk – forvaltningsrevisjon og selskapskontroll:** Kontrollutvalget påvirker dette, og legger frem ønsket ramme for kommunestyret. Større endringer i kontrollutvalgenes budsjetter på området vil påvirke selskapet mht. bemanning. Selskapet må m.a.o. tilpasse bemanningen etter etterspørselen. Kontrollutvalget på sin side forplikter seg til å jobbe aktivt for å oppfylle intensjonene i budsjettet/oppdragsavtalen når det gjelder kjøp av tjenester til forvaltningsrevisjon og selskapskontroll.
- **Timepris:** Fastsettes av representantskapet i selskapet etter forslag fra styret. Kontrollutvalget har ingen direkte påvirkning på dette.

Pga. monopolsituasjonen har kontrollutvalget i oppdragsavtalen krevd at selskapet gjennomfører en årlig sammenligning/”benchmarking” av revisjonskostnader med andre kommuner. Kontrollutvalget skal orienteres om resultatet fra prissammenligningen, jf. pkt. 1 i oppdragsavtalen.

OPPDRAGSAVTALE

MELLOM

**KONTROLLUTVALGET
I GJØVIK KOMMUNE**

OG

INNLANDET REVISJON IKS

2019

1 GENERELT

Kommunen ivaretar sine lovpålagte revisjonstjenester ved deltakelse i selskapet Innlandet Revisjon IKS. Innlandet Revisjon IKS skal yte eierkommunene revisjon i egenregi til selvkost. Det skal inngås oppdragsavtaler mellom oppdragsgiver og selskapets daglige leder jf. selskapsavtalen § 3.

Kommunestyret har delegert til kontrollutvalget å inngå oppdragsavtale med selskapet.

Kontrollutvalget og Innlandet Revisjon IKS har felles mål at revisjonstjenestene skal være til konkurransedyktig pris og kvalitet. Innlandet Revisjon IKS har en uttalt strategi å være kompetent og kundeorientert. Oppdragsansvarlig revisor for både regnskaps- og forvaltningsrevisjon skal oppfylle kravene til utdanning og praksis. Revisjonsteamene skal ha tilfredsstillende kompetanse og være uavhengige.

Regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon skal gjennomføres i henhold til lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk. Forvaltningsrevisjon skal gjennomføres i henhold til standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001. Revisor skal rapportere resultatene av sin revisjon og kontroll til kontrollutvalget jf. pkt. 4.

Innlandet Revisjon IKS skal delta i landsomfattende prissammenligning, benchmarking. Kontrollutvalget skal orienteres om resultatet av prissammenligningen.

Utvalgets ansvar for tilsyn med revisjonen ivaretas gjennom oppfølging av oppdragsavtalen med vedlegg. Oppdragsavtalen med vedlegg fokuserer på kvalitet og kostnad. Med kvalitet menes blant annet revisors kvalifikasjoner og faglig utførelse samt kommunikasjon mellom revisor og kontrollutvalg.

2 KONTRAKTSPERIODEN

Oppdragsavtalen inngås for perioden **01.01. – 31.12.19.**

Oppdragsavtalen for 2020 forhandles høsten 2019.

3 ØKONOMI – BETALING FOR TJENESTER

Nedenfor følger oversikt over aktuelle tjenester med tilhørende stipulert tidsbruk og budsjett:

Avtalen forutsetter følgende timesatser for 2019 med forbehold om godkjenning i styret og representantskapet:

- Regnskapsrevisjon kr 960
- Forvaltningsrevisjon, gjennomsnitt kr 1.050
 - o Forvaltningsrevisjon revisor kr. 960
 - o Forvaltningsrevisjon oppdragsansvarlig kr 1.140

I oppdragsavtalen settes bestilte mindre undersøkelser, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll opp på bakgrunn av gjennomsnitt pris, mens avregningene gjøres på grunnlag av benyttet kompetanse.

Tjeneste	Timer	Timepris	Kroner
----------	-------	----------	--------

Regnskapsrevisjon

Revisjon av kommunens

1	årsregnskap	880	960	844800
2	Attestasjoner og revisjonsuttalelser	200	960	192000
3		0	960	0
4	Veiledning/bistand	30	960	28800
SUM 1-5		1110	960	1065600

Bestilte revisjonstjenester

5	Erfaringer fra FR/SK	50	1050	52500
6	Forvaltningsrevisjon	500	1050	525000
7	Selskapskontroll	0	1050	0
SUM		550	1050	577500

Annet

8	Møter i kontrollutvalg og kommunestyre	60	1050	63000
SUM		1720		1 706 100

Kommentarer:

- Tjenestene på linje 1-4 og 8 gjennomføres uten nærmere avtale.
- Tjenestene på linje 5-7 utføres etter særskilt bestilling av kontrollutvalget.
- Fakturering og betaling skjer i henhold til selskapsavtalen § 5.
- Årsavregning sendes kommunen/fylkeskommunen med kopi til kontrollutvalget innen 31. januar påfølgende år.
- Det er knyttet forutsetninger til stipulert tid innenfor revisjon av tjeneste 1 (revisjon av årsregnskapet) og tjeneste 2 (attestasjoner/revisjonsuttalelser):
 - o Revisjon av årsregnskapet: Det forutsettes at årsregnskapet avlegges innen 15/2 og årsberetningen innen 31/3 i samsvar med bokføringsloven, kommuneloven og forskrift om årsregnskap og årsberetning. Sammen med årsregnskapet skal det framlegges underbyggende dokumentasjon som bekrefter kommunens balansetall samt avstemminger av balansen og de sammenhenger som ellers forventes å være i regnskapet. Videre skal Kontrolloppstilling over innberettete og registrerte beløp foreligge.
 - o Attestasjoner/revisjonsuttalelser vedrørende kommunens momskompensasjonskrav, spillemiddelregnskaper m.m. forutsettes framlagt for revisor minimum 14 dager før innsendingsfristen. Det skal legges fram nødvendig dokumentasjon i form av talloppsett, regnskapsmateriale og eksempelvis tilsagn, ferdigattester etc. for at revisor skal kunne utføre jobben på en effektiv måte.

3 Dialog mellom revisjonen og kontrollutvalget

Formålet med dialogen mellom revisjonen og kontrollutvalget er at kontrollutvalget får en betryggende sikkerhet for at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

Innenfor regnskapsrevisjonen skal revisor søke å sikre at kontrollutvalget får en god forståelse av revisjonsmandatet, planlagte og gjennomførte revisjonshandlinger.

Innenfor bestilte revisjons tjenester skal revisor søke å sikre at kontrollutvalget og revisjonen har en lik forventning til tjenesten, herunder lik forståelse av formålet med, rammene for og forventet nytte av bestillingen. Forvaltningsrevisjonsprosjektene skal gjennomføres i henhold til standard for forvaltningsrevisjon med tilhørende veileder. Revisjonen skal informere om vesentlige endringer i premissene for bestillingene.

Kontrollutvalget utferdiger skriftlige bestillinger til bestilte revisjonstjenester.

4 RAPPORTERING

4.1 Formålet med rapporteringen

Revisjonens rapportering til kontrollutvalget skal sikre at kontrollutvalget får tilstrekkelig informasjon for å kunne påse at;

- Kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- Det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak
- Det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon)
- Det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m. (selskapskontroll)

4.2 Rapportering av revisjonsordningen

Oppdragsansvarlig revisor skal årlig rapportere at han/hun oppfyller kravet til uavhengighet.

Innlandet Revisjon IKS skal rapportere til kontrollutvalget at

- Nytilsatte revisorer oppfyller kravet tilandel
- Nye oppdragsansvarlige revisorer oppfyller kravet til utdanning og praksis

4.3 Rapportering av regnskapsrevisjonen

Formålet med rapporteringen er å gi kontrollutvalget en løpende orientering om revisjonsarbeidet som gir dem et tilstrekkelig grunnlag til å vurdere at regnskapet blir revidert på en betryggende måte.

Oppdragsansvarlig revisor for kommunens årsregnskap rapporterer sitt arbeid årlig til kontrollutvalget slik (minimumskrav):

- Plan/overordna revisjonsstrategi (høst)
- Statusrapport (vinter)
- Årsavslutning (vår)

4.4 Rapportering av bestilte tjenester

Formålet med rapportering av tilleggstjenester, forvaltningsrevisjonsprosjekter og selskapskontroller er å sikre at kontrollutvalget:

- Får levert de prosjektene som er bestilt
- Prosjektene er i henhold til bestilling
- Gjennomføring og rapportering skjer i henhold til kommunal revisjonsskikk og etablert og anerkjente standarder på området

Rapportering gjøres hovedsakelig muntlig etter behov i revisjonsprosessen og med skriftlig sluttrapportering med muntlig orientering. Forvaltningsrevisjonsprosjekter skal gjennomføres og rapporteres i henhold til standard for forvaltningsrevisjon RSK 001.

4.5 Økonomirapportering

Innlandet Revisjon IKS rapporterer til kontrollutvalget 1. og 2. tertial (30/4 og 31/8), i tillegg til en årsrapport (31/12).

Rapporteringen gjøres på samme nivå som oppdragsavtalen og oversendes kontrollutvalget senest en måned etter utløp av rapporteringsperioden. Tertialrapporteringene skal begrunne eventuelle vesentlige avvik mellom budsjett og prognose.

Uavhengig av tertialrapporteringen skal Innlandet Revisjon IKS løpende informere kontrollutvalget om forventede vesentlige avvik fra oppdragsavtalen.

6 ANDRE FORHOLD

Kommunen skal vederlagsfritt stille hensiktsmessig kontorplass og utstyr til disposisjon samt tilgang til nødvendig data.

Innlandet Revisjon IKS skal være medlem av NKRF og er derfor underlagt foreningsbasert kvalitetskontroll. Innlandet Revisjon IKS skal orientere kontrollutvalget om resultatene av kvalitetskontrollene.

Kontrollutvalget og sekretær skal ta eventuell kritikk av revisor eller revisjonen opp med Innlandet Revisjon IKS.

7 VEDLEGG TIL AVTALEN

Innlandet Revisjon IKS personvernerklæring følger som vedlegg til avtalen.

_____ **2018**

Roar Løken Lunder
Kontrollutvalgsleder

Gjøvik kommune

Björg Hagen
Daglig leder

Innlandet Revisjon IKS

Vedlegg

Personvernerklæring

Personopplysninger

Personopplysninger er opplysninger som kan knyttes til deg som person, for eksempel navn, personnummer, adresse, telefonnummer og lignende.

Behandlingsansvarlig

Daglig leder er på vegne av Innlandet Revisjon IKS behandlingsansvarlig for selskapets behandling av personopplysninger.

Hjemmelsgrunnlaget for Innlandet Revisjon IKS' behandling av personopplysninger

Behandling av personopplysninger er regulert av personopplysningsloven og EUs personvernforordning (GDPR). Vår virksomhet er også regulert av blant annet kommuneloven, lov om interkommunale selskaper, kirkeloven, stiftelsesloven, revisorloven m.m.

Det rettslige grunnlaget for vår behandling av personopplysninger er personopplysningsloven GDPR artikkel 6 punkt 1 bokstav c jf. kommuneloven § 78 og § 80 med tilhørende forskrifter, stiftelsesloven § 43 og § 44, hvitvaskingsloven og revisorloven samt GDPR artikkel 6 nr. 1 bokstav f, interesseavveining.

Formålet med behandlingen av personopplysninger

Innlandet Revisjon IKS behandler personopplysninger i forbindelse med revisjon og attestasjon av eierkommunene og andre kunder som kirkelige fellelråd, sokneråd, interkommunale selskaper, stiftelser og fjellstyrer. Formålet med behandlingen er å sikre at vi leverer revisjonstjenester på en effektiv måte i henhold til regelverket.

Personopplysninger som behandles

I forbindelse med utførelse av revisjonstjenestene behandler vi personopplysninger slik som navn, personnummer, ansattavtaler, lønnsopplysninger, opplysninger om tjenester kommunen yter m.m. Hvilke personopplysninger vi samler inn og behandler avhenger av hvilken informasjon vi trenger for å utføre forvaltningsrevisjon, revidere årsregnskapet eller attestasjon.

Personopplysningene samles inn fra de vi reviderer, dvs. kommunene og øvrige kunder.

Behandling og lagring av personopplysninger

Innlandet Revisjon IKS følger bestemmelsene i personopplysningsloven og legger vekt på å avgrense lagringen av personopplysninger. Vi arkiverer bare personopplysninger som er nødvendige for dokumentasjon av revisjonstjenesten eller attestasjonen. Personopplysningene blir lagret på revisjonens område på Oppland fylkeskommunes server og fagsystemet Descartes.

SAK NR. 55/2018

Gjøvik kommune

KONTROLLUTVALGETS BUDSJETT FOR 2019

Sluttbehandles i: Kontrollutvalget			
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	11.10.2018	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Oppdragsavtale med Innlandet Revisjon IKS for 2019

Ikke vedlagt (se egen sak)

FORSLAG TIL VEDTAK:

INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

Kontrollutvalgets budsjett for 2019 (ansvar 11020, tjeneste 1100) fastsettes med en økonomisk ramme på kr. 2 213 000, med utgangspunkt i følgende fordeling:

Konto	Konto	Beløp
10500	Trekkpliktige godtgjørelser	1 000
10800	Fast godtgjørelse	27 000
10801	Møtegodtgjørelse	50 000
10802	Tapt arbeidsfortjeneste	2 000
10990	Arbeidsgiveravgift	11 000
11001	Aviser, tidsskrifter, faglitteratur	15 000
11151	Beverting møter	8 000
11205	Tjenestefrikjøp	20 000
11302	Mobiltelefon - ansatte	2 000
11500	Kursutgifter	32 000
11600	Kjøregodtgjørelse og diett	1 000
13709	Kjøp av tjenester fra private (kjøp av sekretærtjenester)	370 000
13750	Kjøp av revisjonstjenester (Innlandet Revisjon IKS)	1 706 000
17900	Internsalg	- 32 000
	NETTO	2 213 000

SAKSOPPLYSNINGER:

Spesielle regler om budsjettbehandlingen i kontrollutvalget:

Bakgrunn for saken er særbestemmelser om behandlingen av kontrollutvalgets budsjett, jf. § 18 i Forskrift om kontrollutvalg:

”Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll- og revisjonsarbeidet skal følge formannskapets innstilling til kommunestyret eller fylkestinget.”

Med bakgrunn i lovverket utformes kontrollutvalgets vedtak som en innstilling til kommunestyret. Innstillingen kan behandles videre på følgende måter:

1. Egen sak til kommunestyret der kommunestyret tar eksplisitt stilling til kontrollutvalgets budsjettramme forut for behandlingen av nytt budsjett for hele kommunen.
2. Rådmannen innarbeider innstillingen i sitt forslag til samlet budsjett for kommunen som legges frem for formannskapet senere i høst. Kontrollutvalgets budsjettforslag blir da en del av formannskapets innstilling til kommunestyret. Informasjon om kontrollutvalgets forslag til egen budsjettramme skal videre legges ved formannskapets innstilling til kommunestyret, jf. forskrift om kontrollutvalg. God praksis tilsier at kommunestyret får kontrollutvalgets budsjett til særskilt behandling dersom formannskapet foreslår en lavere budsjettramme for kontrollutvalget enn kontrollutvalgets eget forslag. Bakgrunnen for dette er at en eventuell reduksjon av kontrollutvalgets budsjett, foretatt av rådmannen og/eller formannskapet (som begge er underlagt tilsyn av kontrollutvalget), skal bli realitetsbehandlet av kommunestyret.

Budsjettforslag:

Nedenfor følger budsjettforslag for neste år. For sammenligningens skyld er årets budsjett medtatt sammen med regnskapstall fra de to foregående årene.

Konto	Konto	BUDSJETT-FORSLAG 2019	Budsjett 2018	Regnskap 2017	Regnskap 2016
10500	Trekkpliktige godtgjørelser	1 000	1 000	473	74
10800	Fast godtgjørelse	27 000	27 000	27 500	27 500
10801	Møtegodtgjørelse	50 000	50 000	71 950	32 900
10802	Tapt arbeidsfortjeneste	2 000	2 000	1 395	1 793
10990	Arbeidsgiveravgift	11 000	11 000	14 286	8 779
11001	Aviser, tidsskrifter, faglitteratur	15 000	12 000	13 000	20 760
11151	Beverting møter	8 000	7 000	11 415	8 762
11205	Tjenestefrikjøp	20 000	20 000	10 600	17 667
11302	Mobiltelefon - ansatte	2 000	2 000	0	1 600
11500	Kursutgifter	32 000	32 000	4 020	8 200
11600	Kjøregodtgjørelse og diett	1 000	2 000	0	1 128
13709	Kjøp av tjenester fra private (kjøp av sekretærtjenester)	370 000	367 000	349 692	321 164
13750	Kjøp av revisjonstjenester (Innlandet Revisjon IKS)	1 706 000	1 655 000	1 672 572	1 420 530
15700	Momskompensasjon (utgift)				
17900	Internsalg	- 32 000	- 32 000	- 104 436	- 84 695
17901	Momskompensasjon – drift (inntekt)				
	NETTO	2 213 000	2 156 000	2 080 439	1 786 161

Kontrollutvalgets budsjettramme er økt med ca. 2,6 % fra 2018 til 2019.

Kommentarer til budsjettpostene:

- **Trekkpliktig godtgjørelse:** Regnskapsført utgift i fjor er lagt til grunn for budsjetteringen.
- **Fast godtgjørelse / møtegodtgjørelse:**

I Reglement for folkevalgte arbeidsvilkår 2015-2019 fremgår følgende:

3.8 Kontrollutvalget

Lederen av kontrollutvalg får en fast årlig godtgjøring på kr. 27.500,-. Godtgjørelsen innbefatter forberedelse til og avvikling av møter i utvalget og øvrige oppdrag som har tilknytning til vervet - herunder representasjonsoppdrag, befaringer, kurs og konferanser. Leder og medlemmer av kontrollutvalget gis en møtegodtgjørelse på kr. 950,- pr møte.

Det budsjetteres med inntil 10 møter i året. Med en kostnad til møtegodtgjørelse på ca 5 000 pr møte gir dette totalt ca. kr. 50 000 på årsbasis.

- **Tapt arb.fortjeneste:** Erfaring fra tidligere år er lagt til grunn for budsjetteringen.
- **Arbeidsgiveravgift:** 14,1 % av møtegodtgjørelse mv.
- **Aviser, tidsskrifter mv.:** Abonnement på ukeavisen Kommunal Rapport (5* 2750,-) og abonnement på fagtidsskriftet "Kommunerevisoren" (5* 350,-). Totalt ca. kr. 15000
- **Bevertning:** Enkel møteservering på hvert møte. Regnskapsført utgift tidligere år er lagt til grunn for budsjetteringen.
- **Tjenestefrikjøp:** Erfaring fra tidligere år legges til grunn.
- **Mobiltelefon ansatte:** Regnskapsført i fjor er lagt til grunn for budsjetteringen.
- **Kurs, opplæring:** Det budsjetteres med at alle 5 medlemmene kan delta på den årlige "Kontrollutvalgskonferansen" i regi av Norges Kommunerevisorforbund (ca. 6 500 pr. deltaker), jf. tidligere praksis. Totalt ca kr. 32 000.
- **Kjøp av tjenester fra andre (sekretærtjenester):**
Kommunene i Gjøvik- og Hadelandsregionen (8 kommuner) har inngått en felles avtale om kjøp av sekretærtjenester for perioden 2017-2020 (4 år) med opsjon ytterligere to år. Omfanget/antall timer til sekretærbistand er i stor grad knyttet opp til utvalgets aktivitet (antall møter, antall saker) og behov for saksbehandling. Budsjettert beløp er basert på erfaringer tidligere år og et påslag for prisstigning. Budsjettert kr. 370 000 eksk. mva.
- **Kjøp av tjenester fra interkommunalt selskap (Innlandet Revisjon IKS):**
Kontrollutvalget er delegert myndighet fra kommunestyret til å inngå avtale om kjøp av tjenester fra Innlandet Revisjon IKS. Med bakgrunn i signaler fra selskapet er det lagt til grunn en prisstigning på ca 3 % fra fjoråret.

Budsjett 2018: 1 655 000

Budsjett 2019: 1 706 000 (økning ca 3%)

Av dette utgjør ca. 577 000 bestilte tjenester, dvs. kontrollutvalgets handlingsrom til kjøp av forvaltningsrevisjon mv.

- **Merverdiavgift:**

Merverdiavgift regnskapsføres både som en utgift og en inntekt og får derfor ingen regnskapsmessig virkning. Kommunen budsjetterer ikke momskompensasjonen. Kompensasjonsberettiget merverdiavgift fremkommer derfor ikke i budsjettet.

Gjøvik kommune**INNLANDET REVISJON IKS: SAMMENLIGNING AV
REVISJONSKOSTNADER (BENCHMARKING) OG
UTVIKLING AV SELSKAPET**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	11.10.2018	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

(ingen)

FORSLAG TIL VEDTAK:

1. Sammenligning av kommunens revisjonskostnad for 2017 med andre kommuner tas til orientering. Kontrollutvalget har merket seg at kommunens kostnader til revisjon av kommuneregnskapet (regnskapsrevisjon) ligger omkring samme nivå som for andre kommuner på samme størrelse.
2. Daglig leders orientering om utviklingen i selskapet tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

Etter avtale med daglig leder i Innlandet Revisjon IKS fremlegges orienteringssak overfor kontrollutvalget med følgende to hovedformål:

- 1) Presentasjon av sammenligning av revisjonskostnader («benchmarking») for fjoråret.
- 2) Informasjon om utviklingen av selskapet.

Daglig leder i Innlandet Revisjon IKS orienterer.

Vedr. årlig sammenligning av revisjonskostnader («benchmarking»):

Denne delen av saken er en oppfølging av inngått oppdragsavtale mellom kontrollutvalget og Innlandet Revisjon IKS, der det bl.a. er avtalt at det skal gjennomføres årlig sammenligning ("benchmarking") av kommunens revisjonskostnader mot andre kommuner. Det vises her til avtales pkt. 1 som sier følgende:

"Innlandet Revisjon IKS skal delta i landsomfattende prissammenligning, benchmarking. Kontrollutvalget skal orienteres om resultatet av prissammenligningen."

I tråd med etablert praksis er Innlandet Revisjon IKS v/daglig leder invitert til å presentere tallmaterialet, og kommenterer forskjeller mellom kommuner mv.

Tidligere vedtak i kontrollutvalget:

Siste presentasjon av sammenligning/benchmarking ble gjort i kontrollutvalgets møte den 30.11.2017, der det ble fattet slikt vedtak (sak 74/2018):

1. *Sammenligning av kommunens revisjonskostnad for 2016 med andre kommuner tas til orientering. Kontrollutvalget har merket seg at kommunens kostnader til revisjon av kommuneregnskapet (regnskapsrevisjon) ligger omkring samme nivå som for andre kommuner på samme størrelse.*
2. *Daglig leders orientering om utviklingen i selskapet tas til orientering.*

Nærmere om sammenligningen:

På oppfordring fra Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) oppgir en rekke revisjonsdistrikter kostnadene knyttet til revisjon av "sine" kommuner. NKRF lager nøkkeltall for hver kommune (utgifter til revisjon i forhold til kommunens driftsinntekter) og distribuerer disse tilbake til revisjonsdistriktene for eventuell videre analyse mv.

Sammenligningen har størst relevans for kommunenes kostnader til regnskapsrevisjonen, dvs. kostnader knyttet til bekreftelse av regnskapet (revisjonsberetningen). Dette skyldes at alle revisjonsdistriktene og revisorene har samme krav til gjennomføring og dokumentasjon av jobben. Det må forventes at betydelige forskjeller mellom kommuner på samme størrelse forklares, eller sannsynliggjøres for denne tjenesten.

Omfang av forvaltningsrevisjon vil variere fra år til år, og sammenligning mellom kommuner viser store avvik det enkelte år. På dette området er det mest aktuelt og å se på nivået i egen kommune over tid (trend).